

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

DE VLAAMSE REGERING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 20;

Gelet op het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 152, artikel 155 en 160, §2, derde lid, gewijzigd bij het decreet van 23 januari 2009, artikel 163, §3, ingevoegd bij het decreet van 23 januari 2009, artikel 179, artikel 224, §1 en §2, en 243, eerste en tweede lid, gewijzigd bij het decreet van 23 januari 2009, artikel 290 en artikel 313, §1, gewijzigd bij het decreet van 23 januari 2009;

Gelet op het Provinciedecreet van 9 december 2005, artikel 148, 151 en 156, §2, derde lid, gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, artikel 159, §3, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, artikel 175, artikel 218, §1 en §2, en 236, eerste en tweede lid, gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, en artikel 268, §1, gewijzigd bij de decreten van 2 juni 2006 en 30 april 2009;

Gelet op het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, artikel 154, 157, 162, §2, derde lid, artikel 165, §3, artikel 180, 217, §1 en §2, en 285, §1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2006 betreffende de inwerkingtreding van sommige bepalingen van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 en ter uitvoering van artikel 160 en 179 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2006 betreffende de inwerkingtreding van sommige bepalingen van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en ter uitvoering van artikel 156, 175 en 264 van het Provinciedecreet van 9 december 2005;

Gelet op het ministerieel besluit van 30 oktober 1990 tot uitvoering van het artikel 44 van het koninklijk besluit van 2 augustus 1990 over het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit;

Gelet op het ministerieel besluit van 15 februari 2001 tot uitvoering van artikelen 18 en 21, §1, van het koninklijk besluit van 2 juni 1999 houdende de algemene regeling van de provinciale boekhouding;

Gelet op het ministerieel besluit van 15 februari 2001 tot uitvoering van artikel 41 van het koninklijk besluit van 2 juni 1999 houdende de algemene regeling van de provinciale boekhouding;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 19 april 2010;

Gelet op het advies van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken, gegeven op 29 april 2010;

Gelet op advies (nummer) van de Raad van State, gegeven op (datum), met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Titel 1. Definities

Artikel 1. In dit besluit wordt verstaan onder:

- 1° actieplan: een verzameling van acties die binnen een vastgelegd tijdschema worden uitgevoerd;
- 2° algemene financiering: de ontvangsten en de eraan verbonden uitgaven die geen rechtstreeks verband houden met een specifieke dienstverlening of een specifieke investering;
- 3° autofinancieringsmarge: het verschil tussen enerzijds het deel van de ontvangsten en uitgaven uit de exploitatie dat gebruikt kan worden voor de vereffening van de netto periodieke leningsuitgaven, en anderzijds de netto periodieke leningsuitgaven;
- 4° beheersrapport: een beheersbudget, een interne kredietaanpassing of een beheersrekening;
- 5° beleidsdomein: een verzameling van beleidsvelden die een herkenbaar en samenhangend geheel vormen;
- 6° beleidsrapport: het meerjarenplan, de aanpassing van het meerjarenplan, het budget, de budgetwijziging of de jaarrekening;
- 7° beleidsveld: een verzameling van producten, activiteiten en middelen die zowel vanuit politiek als maatschappelijk oogpunt een herkenbaar en samenhangend geheel vormen;
- 8° bestemde gelden: geldmiddelen die de raad in het budget reserveert voor een specifieke bestemming in de volgende financiële boekjaren;
- 9° bestuur: de gemeente, de provincie, het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of het district;
- 10° budgettaire entiteit: de niet-verzelfstandigde diensten of een intern verzelfstandigd agentschap;
- 11° deelrapport: document dat een bestuur opmaakt voor een subsidiërende of een erkennende overheid;

- 12° exploitatie: het geheel van opbrengsten en kosten, met uitzondering van de opbrengsten en kosten die bepaald zijn door de minister;
- 13° gecumuleerd budgettaire resultaat: het budgettaire resultaat van het boekjaar, vermeerderd met het gecumuleerde budgettaire resultaat van het vorige boekjaar. Onder het budgettaire resultaat van het boekjaar wordt het verschil tussen de ontvangsten en de uitgaven van het financiële boekjaar verstaan;
- 14° minister: de Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden;
- 15° niet-verzelfstandigde diensten: het geheel van de diensten van het bestuur, met uitzondering van de diensten die deel uitmaken van een intern verzelfstandigd agentschap;
- 16° OCMW-decreet: het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 17° ontvangst: een transactie die een verhoging van de beschikbare en realiseerbare geldmiddelen tot gevolg heeft of op korte termijn zal hebben;
- 18° overig beleid: beleid waarover niet expliciet gerapporteerd wordt in de beleidsrapporten;
- 19° prioritaire beleidsdoelstelling: beleidsdoelstelling waarover expliciet gerapporteerd wordt in de beleidsrapporten;
- 20° raad: de gemeenteraad, de provincieraad, de raad voor maatschappelijk welzijn, de districtsraad;
- 21° raadsleden: gemeenteraadsleden, provincieraadsleden, leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, leden van de districtsraad;
- 22° resultaat op kasbasis: het gecumuleerde budgettaire resultaat verminderd met de bestemde gelden;
- 23° transactie: de financiële weerslag van een economische stroom, een gebeurtenis of een andere omstandigheid;
- 24° transactiekrediet: het krediet voor ontvangsten en uitgaven binnen één financieel boekjaar, dat toegekend is door een rubriek van de financiële nota van het budget of door een voorlopig krediet;
- 25° uitgave: een transactie die een verlaging van de beschikbare en realiseerbare geldmiddelen tot gevolg heeft of op korte termijn zal hebben;
- 26° verbintenskrediet: het totaal van de transactiekredieten van een rubriek van een investeringsenveloppe.

Titel 2. De beleids- en beheersrapporten

Hoofdstuk 1. Algemene Bepalingen

Art. 2. Elk beleidsrapport vermeldt:

- 1° het type van het beleidsrapport;
- 2° de naam, de NIS-code en het adres van het bestuur;
- 3° de rapporteringsperiode;
- 4° de naam van de gemeentesecretaris, van de provinciegriffier of van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 5° de naam van de financieel beheerder.

Art. 3. Elke pagina van een beleidsrapport vermeldt:

- 1° het type van het beleidsrapport;
- 2° de naam van het bestuur;
- 3° de rapporteringsperiode.

Art. 4. Het meerjarenplan, het budget en de jaarrekening worden verduidelijkt in respectievelijk de toelichting bij het meerjarenplan, het budget en de jaarrekening.

Naast de elementen vermeld in dit besluit, of die voortvloeien uit de toepassing van dit besluit, bevat de toelichting alle informatie die relevant is voor de raadsleden en die verband houdt met de verrichtingen die opgenomen zijn in het beleidsrapport.

De toelichting wordt samen met het ontwerp van het beleidsrapport aan de raadsleden bezorgd.

De toelichting wordt samen met het desbetreffende beleidsrapport en een kopie van het desbetreffende besluit van de raad naar de toezichthoudende overheid verzonden.

Art. 5. De beleidsrapporten maken gebruik van een indeling in beleidsdomeinen, zoals vastgesteld door de raad. De beleidsrapporten die betrekking hebben op hetzelfde financiële boekjaar, zijn ingedeeld volgens dezelfde beleidsdomeinen.

Elke indeling in beleidsdomeinen bevat het beleidsdomein algemene financiering, zoals het bepaald is door de minister. De desinvesteringen, investeringssubsidies en schenkingen die geen rechtstreeks verband houden met investeringen, behoren tot het beleidsdomein algemene financiering.

Als de samenstelling van de beleidsdomeinen verschilt van de samenstelling van de beleidsdomeinen in het voorafgaande financiële boekjaar, worden de verschillen aangegeven en wordt de reden daarvan uiteengezet in de toelichting bij het meerjarenplan of in de aanpassing van het meerjarenplan.

Elk beleidsdomein is samengesteld uit beleidsvelden. Elk beleidsveld behoort tot één beleidsdomein.

Beleidsvelden kunnen door het college van burgemeester en schepenen, de deputatie of de raad voor maatschappelijk welzijn verder onderverdeeld worden in beleidsitems. Elk beleidsitem behoort tot één beleidsveld.

Art. 6. Elke beleidsdoelstelling bestaat uit:

- 1° een specifieke omschrijving van het vooropgestelde resultaat of eventueel van het vooropgestelde effect dat de raad wil bereiken voor het extern of intern te voeren beleid. In de mate van het mogelijke en het nuttige wordt dat resultaat of dat effect meetbaar gemaakt;
- 2° een of meer actieplannen die ondernomen zullen worden voor de realisatie van de beleidsdoelstelling. In elk actieplan wordt de realisatietermijn aangegeven;
- 3° de raming van de ontvangsten en uitgaven per jaar waarop de beleidsdoelstelling betrekking heeft.

Art. 7. Het college van burgemeester en schepenen, de deputatie of de raad voor maatschappelijk welzijn stelt permanent een overzicht van alle beleidsdoelstellingen ter beschikking aan de raadsleden en aan de personeelsleden. Dat overzicht bevat minstens de omschrijving van de beleidsdoelstellingen en de actieplannen, vermeld in artikel Art. 6, 1° en 2°.

Art. 8. De minister bepaalt de nadere regels voor de vorm en de inhoud van de diverse onderdelen van de beleidsrapporten en hun respectieve toelichting.

Art. 9. De beleidsrapporten en hun toelichting worden voor onbeperkte duur bewaard.

De beheersrapporten, de bewijsstukken, de dagboeken en de hulpdagboeken worden minimaal gedurende tien jaar bewaard.

Art. 10. Onmiddellijk na de verzending van het meerjarenplan, de aanpassing van het meerjarenplan, het budget of de jaarrekening aan de toezichhoudende overheid bezorgt het bestuur de gegevens over het vastgestelde beleidsrapport in een digitaal bestand aan de Vlaamse Regering.

De minister bepaalt welke gegevens de besturen bezorgen en de wijze waarop deze gegevens digitaal worden aangeleverd. Hij publiceert die gegevens jaarlijks.

Bij gebrek aan een vastgestelde jaarrekening op 30 juni van het jaar dat volgt op het financiële boekjaar in kwestie bezorgt het bestuur de gegevens over het ontwerp van de jaarrekening in een digitaal bestand aan de Vlaamse Regering.

Hoofdstuk 2. De strategische meerjarenplanning

Afdeling 1. De inhoud van het meerjarenplan

Onderafdeling 1. De strategische nota

Art. 11. De strategische nota beschrijft de prioritaire beleidsdoelstellingen overeenkomstig artikel 6.

Onderafdeling 2. De financiële nota

Art. 12. De financiële nota van het meerjarenplan bestaat uit:

- 1° het financiële doelstellingenplan;
- 2° de staat van het financiële evenwicht.

Art. 13. Het financiële doelstellingenplan bevat, per beleidsdomein, voor elk jaar waarop het meerjarenplan betrekking heeft:

- 1° het totaal van de verwachte ontvangsten en uitgaven van alle prioritaire beleidsdoelstellingen. Die ramingen worden overgenomen uit de strategische nota;
- 2° het totaal van de verwachte ontvangsten en uitgaven voor het overige beleid.

Art. 14. De staat van het financiële evenwicht bevat per financieel boekjaar minstens:

- 1° de raming van het resultaat op kasbasis;
- 2° de raming van de autofinancieringsmarge.

Het meerjarenplan en de aanpassingen ervan zijn financieel in evenwicht als de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- 1° het resultaat op kasbasis is per financieel boekjaar groter dan of gelijk aan nul;
- 2° de autofinancieringsmarge van het laatste financiële boekjaar waarop de financiële nota van het meerjarenplan betrekking heeft, is groter dan of gelijk aan nul;
- 3° voor de openbare centra voor maatschappelijk welzijn is de som van de autofinancieringsmarge voor de hele duur van de financiële nota groter dan of gelijk aan nul.

Het financiële evenwicht van het meerjarenplan kan alleen worden aangetoond als de jaarrekening van het financiële boekjaar voorafgaand aan de zesjaarlijkse periode waarvoor de raad is verkozen, door de raad is vastgesteld en verwerkt is in het meerjarenplan. De minister kan een afwijking daarvan toestaan.

Afdeling 2. De aanpassingen van het meerjarenplan

Art. 15. Een aanpassing van het meerjarenplan bevat minstens:

- 1° in voorkomend geval, de wijzigingen van de strategische nota;
- 2° het financiële doelstellingenplan;
- 3° de staat van het financiële evenwicht;
- 4° een motivering van de wijzigingen.

Het financiële evenwicht kan alleen worden aangetoond als de jaarrekening van het voorlaatste financiële boekjaar voorafgaand aan het financiële boekjaar waarop het budget van de gemeente vermeld in artikel 147, §1, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het budget van de provincie, vermeld in artikel 143 van het Provinciedecreet van 9 december 2005, of het budget van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 149, §1, van het OCMW-decreet van 19 december 2008, betrekking heeft, vastgesteld is door de raad en verwerkt is in het meerjarenplan. De minister kan een afwijking daarvan toestaan.

Hoofdstuk 3. Het Budget

Afdeling 1. De inhoud van het budget

Onderafdeling 1. De beleidsnota

Art. 16. De beleidsnota van het budget bevat:

- 1° de doelstellingsnota;
- 2° het doelstellingenbudget;
- 3° de financiële toestand;
- 4° de lijst met opdrachten voor werken, leveringen en diensten vermeld in:
  - a) artikel 43, §2, 11°, b), en in artikel 57, §3, 6°, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005;

- b) artikel 43, §2, 11°, b), en in artikel 57, §3, 6°, van het Provinciedecreet van 9 december 2005;
- c) artikel 52, tweede lid, 12°, van het OCMW-decreet van 19 december 2008;
- 5° de lijst met daden van beschikking vermeld in:
  - a) artikel 43, §2, 12°, en in artikel 57, §3, 8°, b), van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005;
  - b) artikel 43, §2, 12°, en in artikel 57, §3, 8°, b), van het Provinciedecreet van 9 december 2005;
  - c) artikel 52, tweede lid, 18°, van het OCMW-decreet van 19 december 2008;
- 6° de lijst met nominatief toegekende subsidies.

Art. 17. De doelstellingennota sluit aan bij de strategische nota van het meerjarenplan. Het doelstellingenbudget sluit aan bij het financiële doelstellingenplan van het meerjarenplan.

Art. 18. De doelstellingennota bevat minstens:

- 1° de prioritaire beleidsdoelstellingen die op het financiële boekjaar betrekking hebben. Die worden overgenomen uit de strategische nota van het meerjarenplan;
- 2° per prioritaire beleidsdoelstelling als vermeld in 1°, de actieplannen die het bestuur zal uitvoeren voor de realisatie ervan en die op het financiële boekjaar betrekking hebben. Die actieplannen worden overgenomen uit de strategische nota van het meerjarenplan;
- 3° per actieplan als vermeld in 2°, een overzicht van de acties die het bestuur zal uitvoeren voor de realisatie ervan;
- 4° per actieplan als vermeld in 2°, de raming van de ontvangsten en uitgaven voor het financiële boekjaar in kwestie.

Art. 19. Het doelstellingenbudget bevat, per beleidsdomein, voor het financiële boekjaar waarop het budget betrekking heeft:

- 1° het totaal van de verwachte ontvangsten en uitgaven van alle prioritaire beleidsdoelstellingen. Die ramingen worden overgenomen uit de doelstellingennota;
- 2° het totaal van de verwachte ontvangsten en uitgaven voor het overige beleid. Die ramingen sluiten aan bij de ramingen van de financiële nota van het meerjarenplan.

Art. 20. De financiële toestand bevat minstens:

- 1° een vergelijking van het resultaat op kasbasis in het budget met het resultaat op kasbasis van het financiële boekjaar in kwestie in het meerjarenplan;
- 2° een vergelijking van de autofinancieringsmarge in het budget met de autofinancieringsmarge van het financiële boekjaar in kwestie in het meerjarenplan.

Art. 21. De aansluiting van de beleidsnota bij de financiële nota wordt aangetoond door de overeenstemming tussen de overeenkomstige rubrieken van het doelstellingenbudget en het liquiditeitsbudget.

Onderafdeling 2. De financiële nota

Art. 22. Het exploitatiebudget bevat, voor elk beleidsdomein, de transactiekredieten voor de exploitatie.

Als er intern verzelfstandigde agentschappen deel uitmaken van het bestuur, bestaat het exploitatiebudget uit:

- 1° het totale exploitatiebudget;
- 2° het exploitatiebudget van de niet-verzelfstandigde diensten;
- 3° het exploitatiebudget van elk intern verzelfstandigd agentschap.

Art. 23. Het investeringsbudget bevat:

- 1° de nieuwe investeringsenveloppen;
- 2° een overzicht, per beleidsdomein, van de transactiekredieten voor het financiële boekjaar in kwestie van alle investeringsenveloppen.

Er wordt minstens een afzonderlijke investeringsenveloppe opgemaakt voor:

- 1° de transacties die verband houden met de investeringen voor de realisatie van een prioritaire beleidsdoelstelling;
- 2° de transacties die verband houden met de investeringen die deel uitmaken van het overige beleid;
- 3° de desinvesteringen en de te ontvangen investeringssubsidies en schenkingen die behoren tot het beleidsdomein algemene financiering.

De investeringsenveloppen, vermeld in het tweede lid, 1° en 2°, bevatten de transactiekredieten voor elk financieel boekjaar en de verbinteniscredieten voor:

- 1° de investeringen;
- 2° de desinvesteringen en de te ontvangen investeringssubsidies en schenkingen die rechtstreeks verband houden met de investeringen, vermeld in 1°.

De investeringsenveloppe, vermeld in het tweede lid, 3°, bevat de transactiekredieten voor elk financieel boekjaar en de verbinteniscredieten voor de desinvesteringen, investeringssubsidies en schenkingen die geen rechtstreeks verband houden met investeringen.

Als intern verzelfstandigde agentschappen deel uitmaken van het bestuur, bestaat het overzicht, vermeld in het eerste lid, 2°, uit:

- 1° het totale overzicht van de transactiekredieten;
- 2° het overzicht van de transactiekredieten van de niet-verzelfstandigde diensten;
- 3° het overzicht van de transactiekredieten van elk intern verzelfstandigd agentschap.

Art. 24. Het liquiditeitenbudget geeft het resultaat op kasbasis van het financiële boekjaar aan de hand van:

- 1° de verwachte ontvangsten en uitgaven volgens het exploitatiebudget;
- 2° de verwachte ontvangsten en uitgaven volgens het investeringsbudget;
- 3° de transactiekredieten voor andere transacties dan die welke zijn opgenomen in het exploitatie- of investeringsbudget;
- 4° het gecumuleerde budgettaire resultaat van het vorige financiële boekjaar;
- 5° de bestemde gelden.

De bestemde gelden mogen alleen aangewend worden voor de specifieke bestemming die de raad eraan heeft toegekend.

Art. 25. Het resultaat op kasbasis van het budget van het eerste jaar van de zesjaarlijkse periode waarvoor de raad verkozen is, kan alleen aangetoond worden als de jaarrekening van het voorlaatste financiële boekjaar voorafgaand aan de zesjaarlijkse periode waarvoor de raad verkozen is, door de raad is vastgesteld en verwerkt is in het budget.

Art. 26. Een verbintenis mag alleen worden aangegaan op grond van het krediet dat toegewezen is aan een rubriek van de financiële nota van het budget, of op grond van een voorlopig krediet.

De uitgavenkredieten zijn beperkt en mogen alleen worden gebruikt voor de door het budget vooropgestelde bestemming.

Afdeling 2. Aansluiting van het budget bij het meerjarenplan

Art. 27. Het budget, inclusief de budgetwijzigingen, past in het meerjarenplan als aan al de volgende voorwaarden is voldaan:

- 1° de doelstellingsnota van het budget bevat voor het financiële boekjaar de beleidsdoelstellingen en actieplannen die ook in de strategische nota van het meerjarenplan zijn opgenomen;
- 2° het resultaat op kasbasis van het financiële boekjaar is groter dan of gelijk aan nul;
- 3° de autofinancieringsmarge van het financiële boekjaar in het budget is groter dan of gelijk aan de autofinancieringsmarge van hetzelfde financiële boekjaar in het meerjarenplan.

Afdeling 3. Budgetwijzigingen en interne kredietaanpassingen

Art. 28. Het budget kan in de volgende gevallen niet door middel van een interne kredietaanpassing gewijzigd worden:

- 1° wijzigingen waardoor het budget niet meer past in het meerjarenplan overeenkomstig artikel 27;
- 2° wijzigingen van het exploitatiebudget van een budgettaire entiteit, inclusief de laatste budgetwijziging, die, per beleidsdomein, een daling van het saldo tussen de ontvangsten en de uitgaven tot gevolg hebben;
- 3° wijzigingen van een verbintenskrediet van een investeringsenveloppe;
- 4° wijzigingen per beleidsdomein van het totaal van de transactiekredieten, vermeld in artikel 23, eerste lid, 2°, van een budgettaire entiteit;
- 5° wijzigingen van het liquiditeitsbudget voor wat betreft de transactiekredieten, vermeld in artikel 24, eerste lid, 3°.

Een budgetwijziging mag er niet toe leiden dat het nieuwe krediet lager is dan de overeenkomstig artikel 107, §1, vastgelegde verbintenissen of transacties.

Art. 29. De verklarende nota bij een budgetwijziging bevat minstens:

- 1° een motivering van de wijzigingen van het budget;
- 2° de herziening van de onderdelen van de beleidsnota, vermeld in artikel 16, 2° en 3°;
- 3° in voorkomend geval, de wijziging van de onderdelen van de beleidsnota, vermeld in artikel 16, 1° en 4° tot en met 6°.

De financiële nota van een budgetwijziging bevat alle onderdelen van de financiële nota van het budget waarop de wijziging een weerslag heeft. In die onderdelen worden het al vastgestelde krediet, de kredietwijziging en het nieuwe krediet vermeld.

Hoofdstuk 4. De jaarrekening

Afdeling 1. De inhoud van de jaarrekening

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen

Art. 30. De jaarrekening bestaat uit:

- 1° de beleidsnota;
- 2° de financiële nota;
- 3° de samenvatting van de algemene rekeningen.

Art. 31. Elk onderdeel van de beleidsnota en van de financiële nota bevat naast de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven de ontvangsten en uitgaven van het oorspronkelijke budget en van het budget na de laatste budgetwijziging.

Onderafdeling 2. De beleidsnota

Art. 32. De beleidsnota van de jaarrekening bevat:

- 1° de doelstellingenrealisatie;
- 2° de doelstellingenrekening;
- 3° de financiële toestand.

Art. 33. De doelstellingenrealisatie verwoordt het beleid dat het bestuur gedurende het financiële boekjaar heeft gevoerd.

De doelstellingenrealisatie bevat minstens:

- 1° per prioritaire beleidsdoelstelling, opgenomen in het budget, een omschrijving van de mate van realisatie van het beoogde resultaat of eventueel van het beoogde effect;
- 2° per prioritaire beleidsdoelstelling als vermeld in 1°, de mate van realisatie van de actieplannen;
- 3° per actieplan als vermeld in 2°, de mate van realisatie van de acties;
- 4° per actieplan als vermeld in 2°, een overzicht van de ontvangsten en uitgaven van het financiële boekjaar in kwestie.

Art. 34. De doelstellingenrekening bevat, per beleidsdomein, voor het financiële boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft:

- 1° het totaal van de ontvangsten en uitgaven van alle prioritaire beleidsdoelstellingen;
- 2° het totaal van de ontvangsten en uitgaven voor het overige beleid.

Art. 35. De financiële toestand bevat minstens:

- 1° een vergelijking van het resultaat op kasbasis in de jaarrekening met het resultaat op kasbasis in het budget;
- 2° een vergelijking van de autofinancieringsmarge in de jaarrekening met de autofinancieringsmarge in het budget.

De aansluiting van de beleidsnota bij de financiële nota wordt aangetoond door de overeenstemming tussen de overeenkomstige rubrieken van de doelstellingenrekening en de liquiditeitenrekening.

Onderafdeling 3. De financiële nota

Art. 36. De financiële nota van de jaarrekening bevat:

- 1° de exploitatierekening;
- 2° de investeringsrekening;
- 3° de liquiditeitenrekening.

Art. 37. De exploitatierekening bevat, voor elk beleidsdomein, de ontvangsten en uitgaven op het vlak van de exploitatie.

Als er intern verzelfstandigde agentschappen deel uitmaken van het bestuur, bestaat de exploitatierekening uit:

- 1° de totale exploitatierekening;
- 2° de exploitatierekening van de niet-verzelfstandigde diensten;
- 3° de exploitatierekening van elk intern verzelfstandigd agentschap.

Art. 38. De investeringsrekening bevat:

- 1° een overzicht, per beleidsdomein, van alle ontvangsten en uitgaven van het financiële boekjaar in kwestie op het vlak van investeringen, desinvesteringen, investeringssubsidies en schenkingen;
- 2° per investeringsenveloppe die afgesloten werd in het financiële boekjaar in kwestie, de rekening van de desbetreffende investeringsenveloppe.

Als intern verzelfstandigde agentschappen deel uitmaken van het bestuur, bestaat het overzicht, vermeld in het eerste lid, 1° uit:

- 1° het totale overzicht van de ontvangsten en uitgaven;
- 2° het overzicht van de ontvangsten en uitgaven van de niet-verzelfstandigde diensten;
- 3° het overzicht van de ontvangsten en uitgaven van elk intern verzelfstandigd agentschap.

De rekening van een afgesloten investeringsenveloppe bevat de ontvangsten en uitgaven voor de investeringen, de desinvesteringen, de investeringssubsidies en de schenkingen.

Art. 39. De liquiditeitenrekening geeft het resultaat op kasbasis van het financiële boekjaar aan de hand van:

- 1° de ontvangsten en uitgaven volgens de exploitatierekening;
- 2° de ontvangsten en uitgaven volgens de investeringsrekening;
- 3° de ontvangsten en uitgaven die niet zijn opgenomen in de exploitatie- of investeringsrekening;
- 4° het gecumuleerde budgettaire resultaat van het vorige financiële boekjaar;
- 5° de bestemde gelden.

Onderafdeling 4. De samenvatting van de algemene rekeningen

Art. 40. De samenvatting van de algemene rekeningen bevat:

- 1° de balans, die bestaat uit een actief- en een passiefzijde;
- 2° de staat van opbrengsten en kosten.

Art. 41. De balans geeft een overzicht van het vermogen van het bestuur op het einde van het financiële boekjaar en van het vermogen op het einde van het vorige financiële boekjaar.

Art. 42. De staat van opbrengsten en kosten vermeldt naast de opbrengsten en kosten van het financiële boekjaar de opbrengsten en kosten van het vorige financiële boekjaar.

Art. 43. De activa zijn de middelen waarover het bestuur beschikt en waarvan verwacht wordt dat ze toekomstige economische voordelen of dienstverleningspotentieel voor het bestuur zullen opleveren.

De activa zijn opgesplitst in vlottende activa en vaste activa.

Tot de vlottende activa behoren de actiefbestanddelen die aan minstens een van de volgende criteria voldoen:

- 1° er wordt verwacht dat het actiefbestanddeel zal worden gerealiseerd of bestemd is voor verkoop of verbruik in de normale exploitatiecyclus;
- 2° er wordt verwacht dat het actiefbestanddeel zal worden gerealiseerd binnen het jaar na de balansdatum;
- 3° het actiefbestanddeel wordt in eerste instantie aangehouden om te worden verhandeld;
- 4° het actiefbestanddeel is een liquide middel of een geldbelegging, tenzij het beperkt is in het gebruik of ingewisseld moet worden voor de vereffening van een schuld van meer dan een jaar na de balansdatum.

Alle andere actiefbestanddelen behoren tot de vaste activa.

Art. 44. De passiva zijn de financieringsbronnen van de activa.

De passiva zijn opgesplitst in:

- 1° schulden, dat zijn de huidige verplichtingen van het bestuur die aangegaan zijn om economische voordelen of dienstverleningspotentieel te verwerven, die voortvloeien uit gebeurtenissen uit het verleden en waarvan verwacht wordt dat ze zullen resulteren in een uitgaande geldstroom voor het bestuur;

2° het nettoactief, dat is het resterende bedrag van de activa nadat alle schulden ervan afgetrokken zijn.

De schulden zijn opgesplitst in schulden op korte termijn en schulden op lange termijn.

Tot de schulden op korte termijn behoren de schulden die aan een van de volgende criteria voldoen:

- 1° er wordt verwacht dat de schuld zal worden ingelost binnen de normale exploitatiecyclus;
- 2° de schuld wordt binnen het jaar na de balansdatum ingelost;
- 3° de schuld wordt in eerste instantie aangehouden om te worden verhandeld;
- 4° het bestuur heeft geen onvoorwaardelijk recht om de aflossing van de schuld tot ten minste een jaar na de balansdatum uit te stellen.

Alle andere schulden behoren tot de schulden op lange termijn.

Art. 45. De staat van opbrengsten en kosten bevat:

- 1° de opbrengsten;
- 2° de kosten;
- 3° het overschot of tekort van het financiële boekjaar.

Een opbrengst is een transactie die een toename van economische voordelen of dienstverleningspotentieel tijdens het financiële boekjaar tot gevolg heeft als de instroom resulteert in een toename van het nettoactief.

Een kost is een transactie die tijdens het financiële boekjaar een afname van economische voordelen of dienstverleningspotentieel tot gevolg heeft, in een van de volgende vormen:

- 1° een uitstroom of verbruik van activa;
- 2° het ontstaan van schulden die resulteren in een vermindering van het nettoactief.

Het overschot of het tekort van het financiële boekjaar is het verschil tussen het totaal van de opbrengsten en het totaal van de kosten.

Afdeling 2. Diverse bepalingen

Art. 46. Na de vaststelling van een jaarrekening door de raad worden de resultaten ervan verwerkt in de eerstvolgende aanpassing van het meerjarenplan en in de eerstvolgende budgetwijziging, of bij gebrek daaraan in het eerstvolgende meerjarenplan en het eerstvolgende budget.

In voorkomend geval neemt de raad de nodige maatregelen om het budget te doen passen in het meerjarenplan overeenkomstig artikel 27, of om een negatief resultaat op kasbasis te vermijden voor het eerste jaar van de zesjaarlijkse periode waarvoor de raad werd verkozen.

Art. 47. Fouten in de jaarrekening van een voorgaande periode worden gecorrigeerd in de eerste jaarrekening die voor vaststelling aan de raad wordt voorgelegd nadat de fout ontdekt is.

Fouten die beslissingen van de raad kunnen beïnvloeden, worden verklaard in de toelichting bij de jaarrekening.

Hoofdstuk 5. De beheersrapporten

Art. 48. Elke budgethouder, aangesteld overeenkomstig artikel 159, §2 tot en met §4, en artikel 224, §3, tweede lid, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 155, §2 en §3, en artikel 218, §3, tweede lid, van het Provinciedecreet van 9 december 2005, artikel 161, §2 en §3, en artikel 217, §3, tweede lid, van het OCMW-decreet van 19 december 2008, beschikt per financieel boekjaar over een beheersbudget waarin minimaal de aan hem toegewezen taakstelling en de aan hem toegewezen kredieten worden opgenomen.

Art. 49. Voor elke budgethouder, vermeld in artikel 48, wordt per financieel boekjaar een beheersrekening opgesteld waarin minimaal de aan hem toegewezen taakstelling wordt geëvalueerd, alsook de aan hem toegewezen kredieten.

Titel 3. Rubrieken van de beleids- en beheersrapporten

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Art. 50. De rubrieken van de beleids- en de beheersrapporten worden uitgedrukt in eenheden van euro.

Art. 51. Als actiefbestanddelen, passiefbestanddelen, opbrengsten of kosten aan meer dan één rubriek van een beleidsrapport kunnen worden toegewezen, worden ze ingeschreven onder de rubriek die het meest aanleunt bij het ware en getrouwe beeld.

Hoofdstuk 2. De activa

Art. 52. De vlottende activa bestaan uit:

- 1° de liquide middelen en de geldbeleggingen;
- 2° de vorderingen op korte termijn;
- 3° de voorraden en bestellingen in uitvoering;
- 4° de overlopende rekeningen van het actief;
- 5° de vorderingen op lange termijn die binnen het jaar vervallen.

Art. 53. De liquide middelen omvatten de kasmiddelen, de te incasseren vervallen waarden en de tegoeden op zicht bij kredietinstellingen.

Art. 54. Onder geldbeleggingen worden de vorderingen op kredietinstellingen, uit termijndeposito's opgenomen, alsook de met beleggingsdoeleinden verkregen effecten die geen financiële vaste activa zijn.

De belangen en vorderingen in de entiteiten, vermeld in de rubriek financiële vaste activa, mogen niet onder de geldbeleggingen worden opgenomen tenzij in een van de volgende gevallen:

- 1° het gaat om effecten die zijn verkregen of waarop is ingeschreven met het oog op de wederafstand daarvan;
- 2° ze zijn krachtens een beslissing van het bestuur bestemd om binnen twaalf maanden te worden gerealiseerd.

Art. 55. §1. Onder de vorderingen op korte termijn worden de vorderingen opgenomen waarvan de oorspronkelijke looptijd ten hoogste één jaar bedraagt.

Onder de overeenstemmende rubrieken van de vorderingen worden, naast de vorderingen waarvoor een titel bestaat, ook de te ontvangen opbrengsten opgenomen die tijdens het financiële boekjaar of tijdens een vorig financieel boekjaar zijn ontstaan en waarvoor er nog geen titel bestaat, op voorwaarde dat de schuldenaar vaststaat en het bedrag vaststaat of met nauwkeurigheid kan worden geschat.

De vorderingen, vermeld in het eerste en tweede lid, worden naargelang hun aard ondergebracht bij de vorderingen uit ruiltransacties of bij de vorderingen uit niet-ruiltransacties.

§2. Onder de vorderingen uit ruiltransacties worden de vorderingen opgenomen die ontstaan ingevolge ruiltransacties waarvoor het bestuur een gelijkwaardige economische waarde in ruil geeft.

§3. Onder de vorderingen uit niet-ruiltransacties worden de vorderingen opgenomen die ontstaan ingevolge transacties waarvoor het bestuur geen gelijkwaardige economische waarde in ruil geeft, zoals:

- 1° in te vorderen belastingen;
- 2° te innen subsidies;
- 3° borgtochten in contanten met een looptijd van ten hoogste één jaar.

Art. 56. Onder de voorraden worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de grond- en hulpstoffen;
- 2° de goederen in bewerking;
- 3° het gereed product;
- 4° de handelsgoederen;
- 5° de onroerende goederen die bestemd zijn voor verkoop;
- 6° de vooruitbetalingen.

Onder de grond- en hulpstoffen worden de toeleveringen van grond- en hulpstoffen opgenomen.

Onder de goederen in bewerking worden de productiekosten opgenomen van de goederen die het bestuur zelf produceert, maar die op de rapporteringsdatum niet afgewerkt zijn, en die niet toegerekend kunnen worden aan bestellingen in uitvoering.

Onder gereed product komen de productiekosten van de goederen die het bestuur zelf heeft geproduceerd en die het op de rapporteringsdatum nog in voorraad heeft.

De handelsgoederen omvatten de goederen die ingekocht zijn om zonder bewerking of na een lichte bewerking te worden verkocht.

Onder de onroerende goederen die bestemd zijn voor verkoop, komen de onroerende goederen die het bestuur heeft aangeschaft of verkregen en die bestemd zijn om onmiddellijk doorverkocht te worden.

De vooruitbetalingen bevatten de voorschotten die betaald zijn om voorraden te verwerven.

Art. 57. Onder bestellingen in uitvoering worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° het onderhanden werk dat voor rekening van een derde op bestelling wordt uitgevoerd en dat nog niet opgeleverd is;
- 2° de goederen in bewerking die voor rekening van een derde op bestelling worden gemaakt en die nog niet werden geleverd, tenzij het gaat om seriewerk;
- 3° dienstprestaties die voor rekening van een derde op bestelling worden uitgevoerd en die nog niet werden geleverd, tenzij het gaat om een standaardtype van dienstprestaties.

Art. 58. Naast de bedragen, vermeld in artikel 186 en 187, bevatten de overlopende rekeningen van het actief:

- 1° de over te dragen kosten, dat zijn de bedragen naar rata van de kosten die werden gemaakt tijdens het financiële boekjaar of tijdens een vorig financieel boekjaar, maar die ten laste van een of meer volgende boekjaren moeten worden gebracht;
- 2° de verworven opbrengsten, dat zijn de bedragen naar rata van de opbrengsten die pas in een later financieel boekjaar zullen worden geïnd maar die betrekking hebben op een verstreken financieel boekjaar.

Art. 59. Onder de vorderingen op lange termijn die binnen het jaar vervallen, worden de vorderingen of de gedeelten van de vorderingen opgenomen die oorspronkelijk op langer dan één jaar werden toegestaan, maar die binnen twaalf maanden vervallen.

Art. 60. De vaste activa bestaan uit:

- 1° de vorderingen op lange termijn;
- 2° de financiële vaste activa;
- 3° de materiële vaste activa;
- 4° de immateriële vaste activa.

Art. 61. §1. Onder de vorderingen op lange termijn worden de vorderingen opgenomen die behoren tot de vaste activa, vermeld in artikel 43. De vorderingen of het gedeelte van de vorderingen met een looptijd van meer dan één jaar die binnen twaalf maanden vervallen, worden overgeboekt naar de vorderingen op korte termijn onder de vlottende activa.

Onder de overeenstemmende rubrieken van de vorderingen worden, naast de vorderingen waarvoor een titel bestaat, ook, de te ontvangen opbrengsten opgenomen die tijdens het financiële boekjaar of tijdens een vorig financieel boekjaar zijn ontstaan en waarvoor er nog geen titel bestaat, op voorwaarde dat de schuldenaar vaststaat en het bedrag vaststaat of met nauwkeurigheid kan worden geschat.

De vorderingen, vermeld in het eerste en tweede lid, worden naargelang hun aard ondergebracht bij de vorderingen uit ruiltransacties of bij de vorderingen uit niet-ruiltransacties.

§2. Onder de vorderingen uit ruiltransacties worden de vorderingen opgenomen die ontstaan ingevolge ruiltransacties waarvoor het bestuur een gelijkwaardige economische waarde in ruil geeft.

§3. Onder de vorderingen uit niet-ruiltransacties worden onder meer de volgende bedragen opgenomen:

- 1° te innen subsidies;
- 2° borgtochten in contanten met een looptijd van meer dan één jaar.

Art. 62. §1. De financiële vaste activa bestaan uit:

- 1° de extern verzelfstandigde agentschappen;
- 2° de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, intercommunales en soortgelijke samenwerkingsverbanden;
- 3° de publiek-private samenwerkingsverbanden;
- 4° verenigingen of vennootschappen van privaat recht als vermeld in titel 8 van het OCMW-decreet van 19 december 2008;
- 5° de andere financiële vaste activa.

§2. Van de entiteiten, vermeld in paragraaf 1, 1° tot en met 4°, worden de belangen die het bestuur erin heeft en de vorderingen die het bestuur erop heeft, opgenomen.

Onder belangen, als vermeld in het eerste lid, verstaan we de maatschappelijke rechten die het bestuur heeft in die entiteiten.

Onder vorderingen, als vermeld in het eerste lid, verstaan we de vorderingen die het bestuur heeft op die entiteiten, en die tot doel hebben de activiteit van de entiteiten op duurzame wijze te ondersteunen, ongeacht de contractuele looptijd, oorsprong of vorm ervan.

§3. De andere financiële vaste activa omvatten de aandelen, de vorderingen en de borgtochten in contanten.

Onder de aandelen komen de maatschappelijke rechten in andere entiteiten dan de entiteiten vermeld in paragraaf 1, 1° tot en met 4°, die ertoe strekken het beleid van het bestuur te bevorderen door een duurzame en specifieke band met die entiteit te scheppen.

Onder de vorderingen komen de vorderingen die het gevolg zijn van de toekenning van terugvorderbare middelen aan andere entiteiten dan de entiteiten

vermeld in paragraaf 1, 1° tot en met 4°, en die als doel hebben de werking van die entiteit duurzaam te steunen.

Onder de borgtochten in contanten worden de borgtochten opgenomen die in contanten gestort zijn als doorlopende waarborg.

§4. De niet-opgevraagde bedragen op belangen en aandelen worden vermeld in de toelichting bij de jaarrekening, per rubriek waarin de nog vol te storten belangen en aandelen zijn opgenomen.

Art. 63. De materiële vaste activa bestaan uit:

- 1° de gemeenschapsgoederen;
- 2° de bedrijfsmatige materiële vaste activa;
- 3° de overige materiële vaste activa.

De gemeenschapsgoederen en de bedrijfsmatige materiële vaste activa zijn activa die aangewend worden om een maatschappelijke dienstverlening te vervullen.

Art. 64. Gemeenschapsgoederen zijn materiële vaste activa waarbij de vervulling van de maatschappelijke dienstverlening minder ontvangsten genereert dan de uitgaven die nodig zijn om deze activa te verkrijgen en om die dienstverlening te realiseren.

Art. 65. De gemeenschapsgoederen bestaan uit:

- 1° de terreinen en de gebouwen;
- 2° de wegen en de overige infrastructuur;
- 3° de installaties, de machines en de uitrusting;
- 4° het meubilair, de kantooruitrusting en het rollend materieel;
- 5° de leasing en soortgelijke rechten;
- 6° het erfgoed.

Art. 66. De bedrijfsmatige materiële vaste activa zijn materiële vaste activa waarbij de vervulling van de maatschappelijke dienstverlening voldoende ontvangsten genereert om de uitgaven te compenseren die nodig zijn om die activa te verkrijgen en om die dienstverlening te realiseren.

Art. 67. De bedrijfsmatige materiële vaste activa bestaan uit:

- 1° de terreinen en de gebouwen;
- 2° de installaties, de machines en de uitrusting;
- 3° het meubilair, de kantooruitrusting en het rollend materieel;
- 4° de leasing en soortgelijke rechten.

Art. 68. De overige materiële vaste activa zijn materiële vaste activa die worden aangewend om huuropbrengsten, een waardeinstijging of beide te realiseren en die niet aangewend worden om een maatschappelijke dienstverlening te vervullen.

De overige materiële vaste activa bestaan uit:

- 1° de terreinen en de gebouwen;
- 2° de roerende goederen.

Onder de overige materiële vaste activa worden onder meer de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de roerende of onroerende goederen die niet tot de gemeenschapsgoederen of tot de bedrijfsmatige materiële vaste activa behoren, en die worden aangewend als roerende of onroerende reserve;
- 2° de buiten gebruik of buiten de exploitatie gestelde materiële vaste activa;
- 3° de roerende en onroerende goederen die in erfpacht, opstal, huur, handelshuur of landpacht werden gegeven, behalve als de vorderingen die voortvloeien uit deze contracten, geboekt worden onder de vorderingen van de vlottende of de vaste activa.

De onroerende goederen die werden aangekocht of gebouwd om onmiddellijk doorverkocht te worden, worden hier niet opgenomen, maar worden afzonderlijk onder de voorraden vermeld.

Art. 69. Onder de terreinen en gebouwen worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de bebouwde en onbebouwde terreinen, de constructies daarop, en de inrichting ervan, waarvan het bestuur eigenaar is;
- 2° de andere zakelijke rechten die het bestuur bezit op een onroerend goed als de vergoedingen bij aanvang van het contract werden vooruitbetaald.

Art. 70. Tot de wegen behoren de land- en de waterwegen. Tot de landwegen behoren onder meer de zate, de grondwerken, de verharding en het toebehoren van de wegen, zoals de verkeerssignalisatie.

Tot de overige infrastructuur behoren onder meer de riolen en de leidingen voor nutsvoorzieningen, de gronden van kunstwerken en de kunstwerken.

Art. 71. Onder installaties, machines en uitrusting worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de materiële elementen, met uitzondering van meubilair, kantooruitrusting en rollend materieel, waarmee een gebouw wordt uitgerust omdat ze nodig zijn voor de werking, als ze niet onroerend zijn door bestemming;
- 2° de kleine gereedschappen die niet behoren tot de kantooruitrusting, als ze niet onmiddellijk in de staat van opbrengsten en kosten worden opgenomen.

Art. 72. Onder leasing en soortgelijke rechten worden de gebruiksrechten op lange termijn opgenomen waarover het bestuur beschikt op grond van leasing, erfpacht, recht van opstal of soortgelijke overeenkomsten.

Leasing is de overeenkomst waarbij de leasinggever aan de leasingnemer het recht overdraagt om een goed te gebruiken voor een welbepaalde periode, tegen betaling of een reeks van betalingen, en waarbij nagenoeg alle voor- en nadelen die aan de eigendom zijn verbonden, worden overgedragen aan de leasingnemer.

Art. 73. Tot het erfgoed behoren de activa met historische, artistieke, wetenschappelijke, technologische of geofysische waarde en de activa die belangrijk zijn voor het behoud van het leefmilieu. Die activa worden hoofdzakelijk

aangehouden voor hun bijdrage aan de algemene kennis en cultuur en worden niet alleen aangehouden omwille van het zuiver gemeentelijk of provinciaal belang.

Art. 74. §1. Onder de immateriële vaste activa worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de kosten van onderzoek en ontwikkeling;
- 2° de concessies, octrooien, licenties, knowhow, merken en andere soortgelijke rechten;
- 3° de goodwill;
- 4° de vooruitbetalingen op immateriële vaste activa;
- 5° de plannen en studies ter voorbereiding van nieuwe projecten, die geen deel uitmaken van een materieel vast activum.

§2. Onder kosten van onderzoek en ontwikkeling als vermeld in paragraaf 1, 1°, worden de kosten verstaan van onderzoek, vervaardiging en ontwikkeling van prototypes en van producten, uitvindingen en knowhow, die nuttig zijn voor de ontwikkeling van de toekomstige activiteiten van het bestuur.

In de toelichting bij de jaarrekening wordt het bedrag vermeld van de onder de immateriële vaste activa opgenomen kosten van onderzoek en ontwikkeling.

§3. Onder concessies, octrooien, licenties, merken en andere soortgelijke rechten worden enerzijds de octrooien, licenties, knowhow, merken en andere gelijkaardige rechten waarvan het bestuur eigenaar is verstaan, en anderzijds de rechten tot exploitatie van onroerende goederen, octrooien, licenties, merken en andere gelijkaardige rechten die eigendom zijn van derden, alsook de aanschaffingswaarde van het recht van het bestuur om van derden knowhow te verkrijgen, als die rechten door het bestuur onder bezwarende titel werden verworven.

§4. Onder goodwill als vermeld in paragraaf 1, 3°, wordt de prijs verstaan die betaald is voor de verwerving van een andere entiteit of een onderdeel ervan, als die hoger is dan de nettowaarde van de actief- minus de passiefbestanddelen van de verworven entiteit of van het onderdeel ervan.

§5. Onder de vooruitbetalingen op immateriële vaste activa als vermeld in paragraaf 1, 4°, worden de voorschotten opgenomen die betaald zijn met het oog op de verwerving van immateriële vaste activa.

Hoofdstuk 3. De passiva

Art. 75. §1. De schulden op korte termijn bestaan uit:

- 1° de financiële schulden;
- 2° de schulden uit ruiltransacties;
- 3° de schulden uit niet-ruiltransacties;
- 4° de voorzieningen voor risico's en kosten;
- 5° de overlopende rekeningen van het passief;
- 6° de schulden op lange termijn die binnen het jaar vervallen.

De schulden uit ruiltransacties bestaan uit:

- 1° de schulden met betrekking tot de bezoldigingen en de andere sociale schulden;
- 2° de handelsschulden;
- 3° de overige schulden uit ruiltransacties.

De schulden uit niet-ruiltransacties bestaan uit:

- 1° de schulden met betrekking tot de belastingen;
- 2° de overige schulden uit niet-ruiltransacties.

§2. De schulden op lange termijn bestaan uit:

- 1° de financiële schulden;
- 2° de schulden uit ruiltransacties;
- 3° de schulden uit niet-ruiltransacties;
- 4° de voorzieningen voor risico's en kosten.

§3. Onder de overeenkomstige rubrieken, vermeld in paragraaf 1 en 2, met uitzondering van paragraaf 1, eerste lid, 5°, en van paragraaf 2, 4°, worden, naast de schulden waarvoor een titel bestaat, ook de te betalen kosten geboekt die in de loop van het financiële boekjaar of van een vorig financieel boekjaar werden gemaakt en waarvoor nog geen titel bestaat, maar waarvan de schuldeiser vaststaat en het bedrag vaststaat of nauwkeurig kan worden geschat.

Art. 76. Onder de financiële schulden worden onder meer de schulden aan de kredietinstellingen, de overige leningen en de verplichtingen die voortvloeien uit obligatieleningen, leasing of soortgelijke overeenkomsten opgenomen, ook al zijn ze aangegaan ten aanzien van leveranciers of worden ze door een handelseffect vertegenwoordigd.

Art. 77. Onder de schulden uit ruiltransacties worden de schulden opgenomen die ontstaan ingevolge ruiltransacties waarvoor het bestuur een gelijkwaardige economische waarde in ruil krijgt.

Art. 78. Onder de schulden met betrekking tot de bezoldigingen en de sociale schulden worden onder meer de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de nettobezoldigingen;
- 2° de ingehouden voorheffingen;
- 3° de bijdragen in het kader van de sociale zekerheid.

Art. 79. Onder de schulden uit niet-ruiltransacties worden de schulden opgenomen die ontstaan ingevolge transacties waarvoor het bestuur geen gelijkwaardige economische waarde in ruil krijgt.

Art. 80. §1. Onder de voorzieningen voor risico's en kosten worden de naar hun aard duidelijk omschreven schulden opgenomen die op de balansdatum zeker zijn, en waarvan het bedrag niet vaststaat, maar wel op betrouwbare wijze kan worden geschat. Het betreft schulden die voortvloeien uit gebeurtenissen in het verleden, waarvan de afwikkeling naar verwachting zal resulteren in een uitstroom van middelen.

De voorzieningen voor risico's en kosten bestaan uit:

- 1° pensioenen en soortgelijke verplichtingen;
- 2° overige risico's en kosten.

§2. Onder de pensioenen en soortgelijke verplichtingen worden de voorzieningen opgenomen die door het bestuur werden gevormd om te voldoen aan de verplichtingen op het vlak van rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en andere pensioenen en renten die het bestuur voor zijn actuele of gewezen burgemeesters, schepenen, leden van de deputatie, voorzitters en ondervoorzitters van de raad voor maatschappelijk welzijn of personeelsleden heeft aangegaan.

§3. Onder de overige risico's en kosten worden onder meer de voorzieningen opgenomen die door het bestuur werden gevormd voor de risico's en kosten die voortvloeien uit:

- 1° persoonlijke of zakelijke zekerheden, verstrekt tot waarborg van schulden of verbintenissen van derden;
- 2° verbintenissen tot aan- of verkoop van vaste activa;
- 3° de uitvoering van geplaatste of ontvangen bestellingen;
- 4° termijnposities of -overeenkomsten in deviezen of betreffende goederen;
- 5° technische waarborgen die verbonden aan een verkoop door het bestuur die al heeft plaatsgevonden, of diensten die al door het bestuur verricht zijn;
- 6° hangende geschillen;
- 7° legaten.

§4. De voorzieningen voor risico's en kosten worden geïndividualiseerd naargelang van de risico's en kosten met dezelfde aard die ze moeten dekken.

Onder de risico's en kosten met dezelfde aard worden de soorten van risico's en kosten verstaan, vermeld in paragraaf 2 en 3.

Art. 81. Naast de bedragen, vermeld in artikel 168, 185 en 187 bevatten de overlopende rekeningen van het passief:

- 1° de toe te rekenen kosten, dat zijn de bedragen naar rata van de kosten die pas in een later financieel boekjaar zullen worden betaald, maar die betrekking hebben op een verstreken financieel boekjaar;
- 2° de over te dragen opbrengsten, dat zijn de bedragen naar rata van de opbrengsten die in de loop van het financiële boekjaar of van een vorig financieel boekjaar zijn geïnd, maar die betrekking hebben op een later financieel boekjaar.

Art. 82. Onder de schulden op lange termijn die binnen het jaar vervallen, worden de schulden of de gedeelten van de schulden op meer dan één jaar opgenomen die binnen twaalf maanden vervallen.

Art. 83. Onder het nettoactief worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° het gecumuleerde overschot of tekort;
- 2° de investeringssubsidies en de schenkingen;
- 3° de herwaarderingsreserves;
- 4° het overige nettoactief.

Art. 84. Het gecumuleerde overschot of tekort is de som van het gecumuleerde overschot of tekort van de vorige boekjaren en het overschot of tekort van het huidige financiële boekjaar, vermeld in artikel Art. 45, vierde lid.

Art. 85. De investeringssubsidies omvatten de subsidies die van overheidswege werden verkregen voor investeringen in vaste activa.

Onder de schenkingen worden de schenkingen, legaten en soortgelijke rechten opgenomen die het bestuur verkrijgt in de vorm van vaste activa of voor investeringen in vaste activa.

Art. 86. Onder de herwaarderingsreserves worden de in de algemene rekeningen geboekte niet-gerealiseerde meerwaarden op de vaste activa, vermeld in artikel 183 opgenomen.

Art. 87. Het overige nettoactief is het verschil tussen enerzijds het totaal van de activa en anderzijds het totaal van de schulden en van de overige rubrieken van het nettoactief.

Hoofdstuk 4. De opbrengsten

Art. 88. De operationele opbrengsten bestaan uit:

- 1° de opbrengsten uit de werking;
- 2° fiscale opbrengsten en boetes;
- 3° de werkingssubsidies;
- 4° de recuperatie van specifieke kosten van de sociale dienst van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 5° de andere operationele opbrengsten.

Art. 89. Onder de opbrengsten uit de werking, vermeld in artikel 88, 1°, wordt het bedrag verstaan van de verkoop van goederen en de levering van diensten aan derden, in het kader van de maatschappelijke dienstverlening door het bestuur, na aftrek van de op de prijs toegestane kortingen. Die bedragen omvatten niet de belasting over de toegevoegde waarde, noch een andere belasting die rechtstreeks verbonden is aan de opbrengsten uit de werking.

Art. 90. Onder de werkingssubsidies worden de subsidies, schenkingen en legaten geboekt die bij de verkrijging niet afhankelijk zijn van een investering in vaste activa.

De werkingssubsidies bestaan uit:

- 1° de algemene werkingssubsidies;
- 2° de specifieke werkingssubsidies.

Onder de algemene werkingssubsidies worden de werkingssubsidies opgenomen die dienen voor de algemene financiering van de werking van het bestuur.

Onder de specifieke werkingssubsidies worden de werkingssubsidies opgenomen die niet dienen voor de algemene financiering van de werking van het bestuur.

Art. 91. Onder de andere operationele opbrengsten worden de opbrengsten opgenomen die niet vallen onder de bepaling van artikel 88, 1° tot en met 3°, en die niet als een financiële of uitzonderlijke opbrengst kunnen worden aangemerkt.

In het bijzonder wordt onder deze rubriek de terugneming van de waardeverminderingen opgenomen, die werden geboekt op financiële, materiële en immateriële vaste activa.

Art. 92. Onder de financiële opbrengsten worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de opbrengsten uit financiële vaste activa;
- 2° de opbrengsten uit activa die opgenomen zijn onder de rubrieken liquide middelen en geldbeleggingen, vorderingen op korte termijn en vorderingen op lange termijn;
- 3° de andere financiële opbrengsten, zoals:
  - a) de meerwaarden bij de realisatie van liquide middelen en geldbeleggingen en de meerwaarde van andere vorderingen dan de werkingsvorderingen;
  - b) de als opbrengst geboekte investerings- en intrestsubsidies;
  - c) de wisselresultaten en de resultaten uit de omrekening van vreemde valuta, tenzij die specifiek verbonden zijn aan een andere rubriek van de staat van opbrengsten en kosten;
  - d) alle opbrengsten van financiële aard die geen verband houden met welbepaalde activa.

Onder werkingsvorderingen als vermeld in het eerste lid, 3°, a), worden de vorderingen verstaan die verband houden met de operationele opbrengsten.

Art. 93. De uitzonderlijke opbrengsten bestaan uit de meerwaarden bij de realisatie van financiële, materiële of immateriële vaste activa.

Hoofdstuk 5. De kosten

Art. 94. De operationele kosten bestaan uit:

- 1° goederen en diensten;
- 2° bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen;
- 3° afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen;
- 4° specifieke kosten van de sociale dienst van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;
- 5° toegestane werkingssubsidies;
- 6° andere operationele kosten.

Art. 95. Goederen en diensten omvatten, na aftrek van de in de handel toegestane kortingen en van de belasting over de toegevoegde waarde, als die terugvorderbaar is:

- 1° de goederen en diensten die rechtstreeks verband houden met de totstandkoming van de maatschappelijke dienstverlening door het bestuur:
  - a) de inkopen van handelsgoederen, grond- en hulpstoffen;
  - b) de ingekochte diensten, werken en studies;
  - c) de dienstverlening van het bestuur, uitgevoerd door derden;

- d) de inkopen van onroerende goederen die bestemd zijn voor verkoop;
- e) de voorraadwijzigingen;
- 2° de goederen en diensten die geen rechtstreeks verband houden met de totstandkoming van de maatschappelijke dienstverlening door het bestuur, tenzij die kosten onder bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen moeten worden geboekt.

De vergoedingen van uitzendkrachten en ter beschikking van het bestuur gestelde personen worden ook opgenomen onder deze rubriek.

Art. 96. Onder afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de afschrijvingen en de waardeverminderingen die werden geboekt op financiële, materiële en immateriële vaste activa;
- 2° de waardeverminderingen die werden geboekt op voorraden, op bestellingen in uitvoering of op werkingsvorderingen;
- 3° de terugnemingen van waardeverminderingen die geboekt zijn op voorraden of op werkingsvorderingen. Voor de voorraden vindt de terugneming niet plaats als de toepassing van een van de waarderingsmethoden, vermeld in artikel 161, §3, ertoe leidt dat bij de waardebepaling van de uitgaande voorraden rekening wordt gehouden met tijdens vorige boekjaren geboekte waardeverminderingen;
- 4° de voorzieningen, gevormd voor operationele risico's en verplichtingen;
- 5° de bestedingen van voorzieningen voor operationele risico's en kosten die vroeger werden gevormd, als die risico's en verplichtingen aanleiding hebben gegeven tot kosten;
- 6° de terugnemingen van voorzieningen voor operationele risico's en kosten die tijdens een vorig financieel boekjaar werden gevormd en die overtollig zijn gebleken.

Art. 97. Onder de toegestane werkingssubsidies worden ook de tussenkomsten in de werking van andere entiteiten opgenomen.

Art. 98. Onder de andere operationele kosten worden de kosten opgenomen die niet vallen onder de bepaling van artikel 94, 1° tot en met 4°, en die niet als financiële of uitzonderlijke kosten kunnen worden aangemerkt.

In het bijzonder worden onder deze rubriek de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de belastingen die als operationele kosten moeten worden aangemerkt;
- 2° de minderwaarden die werden geboekt bij de realisatie van de werkingsvorderingen, tenzij die minderwaarden gelijk zijn aan het disconto. Het disconto wordt geboekt onder de andere financiële kosten.

Art. 99. Onder de financiële kosten worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de kosten van schulden;
- 2° de waardeverminderingen en de terugnemingen ervan op:
  - a) liquide middelen en geldbeleggingen;
  - b) andere vorderingen dan werkingsvorderingen;
- 3° andere financiële kosten.

Art. 100. Onder de kosten van schulden worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de intresten, de commissies en de kosten die verbonden zijn aan schulden;
- 2° de afschrijving van de kosten bij de uitgifte van leningen en van het disagio.

De geactiveerde intresten worden afgetrokken van het bedrag van de kosten die zijn opgenomen in deze rubriek.

Art. 101. Onder de andere financiële kosten worden alle kosten van financiële aard opgenomen die niet vallen onder de bepalingen van artikel 99, 1° en 2°. In het bijzonder worden de volgende bedragen opgenomen:

- 1° de minderwaarden, verwezenlijkt bij de realisatie van liquide middelen en geldbeleggingen en van andere vorderingen dan werkingsvorderingen;
- 2° het disconto ten laste van het bestuur bij de verhandeling van vorderingen;
- 3° de wisselresultaten en de resultaten uit de omrekening van vreemde valuta tenzij die specifiek verbonden zijn aan een andere rubriek van de staat van opbrengsten en kosten;
- 4° de commissies;
- 5° de voorzieningen, gevormd voor financiële risico's en verplichtingen;
- 6° de bestedingen van voorzieningen voor financiële risico's en kosten die vroeger werden gevormd, als die risico's en verplichtingen aanleiding hebben gegeven tot kosten;
- 7° de terugnemingen van voorzieningen voor financiële risico's en kosten die tijdens een vorig financieel boekjaar werden gevormd en die overtollig zijn gebleken;
- 8° de kosten die verbonden zijn aan andere financiële verrichtingen dan schulden.

Art. 102. De uitzonderlijke kosten bestaan uit:

- 1° de minwaarden bij de realisatie van financiële, materiële of immateriële vaste activa;
- 2° de toegestane investeringssubsidies.

Titel 4. De boekhouding

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Art. 103. De boekhouding van het bestuur wordt in euro gevoerd door middel van een stelsel van dagboeken en rekeningstelsels.

Art. 104. De minister stelt het minimum genormaliseerde stelsel van de algemene rekeningen vast.

Het stelsel moet zodanig worden opgesteld dat minimaal de financiële nota van het budget, de financiële nota van de jaarrekening en de samenvatting van de algemene rekeningen zonder toevoeging of weglating voortvloeien uit de saldi van de desbetreffende algemene rekeningen.

De minister stelt het genormaliseerde stelsel van de beleidsvelden vast.

De minister stelt het genormaliseerde stelsel van de economische sectorcodes vast. Die codes geven aan tot welke economische sector degene behoort met wie een transactie plaatsvindt of zal plaatsvinden.

De genormaliseerde stelsels van de algemene rekeningen, van de beleidsvelden en van de economische sectorcodes maken een rapportering in het kader van verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van de Europese Unie van 25 juni 1996 mogelijk.

De minister stelt het minimum genormaliseerde stelsel van de codes van de deelrapporten vast.

Hoofdstuk 2. De budgettaire verrichtingen

Art. 105. Elke inschrijving in een dagboek of een hulpdagboek, vermeld in dit hoofdstuk, bevat minstens de volgende elementen:

- 1° een doorlopend volgnummer per dagboek of hulpdagboek;
- 2° de invoerdatum;
- 3° de algemene rekening;
- 4° een verwijzing naar de budgettaire entiteit;
- 5° een verwijzing naar de bevoegde budgethouder;
- 6° een verwijzing naar het beleidsveld;
- 7° in voorkomend geval, een verwijzing naar het actieplan;
- 8° een verwijzing naar de economische sectorcode;
- 9° in voorkomend geval, een verwijzing naar een deelrapport;
- 10° het bedrag;
- 11° een omschrijving van de verrichting.

Art. 106. §1. Alle verwachte ontvangsten en uitgaven inzake exploitatie die opgenomen zijn in het meerjarenplan, een aanpassing van het meerjarenplan, het budget, een budgetwijziging, een beheersbudget of een interne kredietaanpassing, zijn, per financieel boekjaar, ingeschreven in een budgettair dagboek van de transactiekredieten voor exploitatie.

Met behoud van de toepassing van artikel Art. 105 bevat elke inschrijving het financiële boekjaar waarvan de verwachte ontvangst of uitgave deel uitmaakt.

§2. Alle verwachte ontvangsten en uitgaven die verband houden met investeringen en desinvesteringen en die opgenomen zijn in het meerjarenplan, een aanpassing van het meerjarenplan, het budget, een budgetwijziging, een beheersbudget of een interne kredietaanpassing, zijn, per financieel boekjaar, ingeschreven in een budgettair dagboek van de transactiekredieten voor investeringen.

Met behoud van de toepassing van artikel 105 bevat elke inschrijving ook het financiële boekjaar en de investeringsenveloppe waarvan de verwachte ontvangst of uitgave deel uitmaakt.

§3. Alle verwachte ontvangsten en uitgaven die niet behoren tot de ontvangsten en uitgaven vermeld in paragraaf 1 en 2, en die opgenomen zijn in het meerjarenplan, een aanpassing van het meerjarenplan, het budget, een budgetwijziging, een beheersbudget of een interne kredietaanpassing, zijn, per financieel boekjaar, ingeschreven in een budgettair dagboek van de andere transactiekredieten.

Met behoud van de toepassing van artikel 105 bevat elke inschrijving ook het financiële boekjaar waarvan de verwachte ontvangst of uitgave deel uitmaakt.

§4. Elk beleidsrapport, met uitzondering van de jaarrekening, vermeldt het volgnummer van de laatste inschrijving in elk van de dagboeken, vermeld in dit artikel, dat verwerkt is in het respectieve rapport.

Art. 107. §1. Een vastlegging van een verbintenis is de inschrijving, in een budgettair dagboek van de vastleggingen, van het totaal van de verwachte uitgaven als gevolg van een voorgenomen verbintenis met een welbepaalde derde.

Een vastlegging van een transactie is de inschrijving, in het budgettaire dagboek van de vastleggingen, van de verwachte uitgaven voor één financieel boekjaar als gevolg van een voorgenomen of al aangeane verbintenis met een welbepaalde derde.

§2. Alle vastleggingen worden zonder uitstel, getrouw, volledig, naar tijdsorde en volgens doorlopende nummering ingeschreven in een budgettair dagboek van de vastleggingen.

Het bestuur gebruikt daarvoor minimaal de volgende budgettaire dagboeken:

- 1° een budgettair dagboek van de vastlegging van transacties op het exploitatiebudget;
- 2° een budgettair dagboek van de vastlegging van verbintenissen op het investeringsbudget;
- 3° een budgettair dagboek van de vastlegging van transacties op het investeringsbudget;
- 4° een budgettair dagboek van de vastlegging van transacties op het liquiditeitenbudget.

§3. Met behoud van de toepassing van artikel 105 bevat elke inschrijving in een budgettair dagboek van de vastlegging van transacties op het exploitatiebudget het financiële boekjaar en de derde met wie de verbintenis wordt aangeaan.

Met behoud van de toepassing van artikel 105 bevat elke inschrijving in een budgettair dagboek van de vastlegging van verbintenissen op het investeringsbudget:

- 1° de investeringsenveloppe waarop de verbintenis betrekking heeft;
- 2° de derde met wie de verbintenis wordt aangeaan.

Met behoud van de toepassing van artikel 105 bevat elke inschrijving in een budgettair dagboek van de vastlegging van transacties op het investeringsbudget:

- 1° de investeringsenveloppe waarop de transactie betrekking heeft;
- 2° de derde met wie de verbintenis wordt aangeaan;
- 3° het financiële boekjaar;
- 4° het volgnummer van de vastlegging van de verbintenis.

Art. 108. Een aanrekening van een transactie is de inschrijving van de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven in een budgettair dagboek van de aanrekeningen.

Alle aanrekeningen worden zonder uitstel, getrouw, volledig, naar tijdsorde en volgens doorlopende nummering ingeschreven in een budgettair dagboek van de aanrekeningen.

Het bestuur gebruikt daarvoor minimaal de volgende budgettaire dagboeken:

- 1° een budgettair dagboek van de aanrekening van transacties op het exploitatiebudget;
- 2° een budgettair dagboek van de aanrekening van transacties op het investeringsbudget;
- 3° een budgettair dagboek van de aanrekening van transacties op de transactiekredieten van het liquiditeitenbudget.

Met behoud van de toepassing van artikel 105 bevat elke inschrijving in een budgettair dagboek van de aanrekeningen:

- 1° de derde met wie de verbintenis wordt aangegaan;
- 2° het financiële boekjaar;
- 3° voor uitgaven, het volgnummer van de vastlegging van de transactie;
- 4° in voorkomend geval, het volgnummer van de vastlegging van de verbintenis;
- 5° in voorkomend geval, de investeringsenveloppe waarop de transactie betrekking heeft.

Art. 109. Een transactie wordt op hetzelfde moment aangerekend in een budgettair dagboek van de aanrekeningen als ze ingeschreven wordt in een dagboek van de algemene boekhouding.

Hoofdstuk 3. De algemene boekhouding

Art. 110. Alle transacties van het bestuur worden ingeschreven in een dagboek of een hulpdagboek van de algemene boekhouding.

Art. 111. Een boeking is de inschrijving van een transactie in een dagboek of een hulpdagboek van de algemene boekhouding.

De boekingen worden zonder uitstel, getrouw, volledig, naar tijdsorde en volgens doorlopende nummering ingeschreven in de dagboeken waarop ze betrekking hebben.

Elke boeking wordt gedaan aan de hand van een gedateerd, doorlopend genummerd bewijsstuk, waarnaar ze moet verwijzen. De bewijsstukken worden methodisch bewaard.

Art. 112. Elke boeking bevat minstens de volgende elementen:

- 1° een doorlopend volgnummer per dagboek of hulpdagboek;
- 2° de invoerdatum;
- 3° de te debiteren algemene rekeningen;
- 4° de te debiteren bedragen;
- 5° de te crediteren algemene rekeningen;
- 6° de te crediteren bedragen;
- 7° een verwijzing naar de budgettaire entiteit;
- 8° in voorkomend geval, een verwijzing naar een deelrapport;

- 9° een omschrijving van de verrichting;
- 10° het financiële boekjaar;
- 11° de boekhoudkundige periode, vermeld in artikel 113.

Het moment waarop de transactie plaatsvindt, bepaalt de boekhoudkundige periode.

Art. 113. Per financieel boekjaar wordt de algemene boekhouding ingedeeld in vier boekhoudkundige periodes van één kwartaal, een openingsperiode en een afsluitingsperiode, of in twaalf periodes van één maand, een openingsperiode en een afsluitingsperiode.

Art. 114. Boekingen in een periode zijn alleen mogelijk als de periode niet is afgesloten. De niet-afgesloten periodes blijven beperkt tot de lopende periode en de daaraan voorafgaande periode.

De afsluitingsperiode mag evenwel geopend blijven tot de jaarrekening is vastgesteld en de openingsperiode mag geopend blijven tot de jaarrekening van het vorige financiële boekjaar is vastgesteld.

De afsluiting van een periode houdt in dat die periode in alle dagboeken en hulpdagboeken afgesloten is.

Art. 115. Compensatie tussen tegoeden en schulden, tussen rechten en verplichtingen, en tussen kosten en opbrengsten is verboden, behalve in de gevallen, vermeld in dit besluit of bepaald door de minister ter uitvoering van dit besluit.

Hoofdstuk 4. De openings- en afsluitingsverrichtingen

Art. 116. De openingsverrichtingen worden geboekt in de openingsperiode en de afsluitingsverrichtingen in de afsluitingsperiode.

Art. 117. Een financieel boekjaar kan niet afgesloten worden als niet alle periodes van dat boekjaar afgesloten zijn.

Art. 118. Het gedeelte van het transactiekrediet van een niet-afgesloten investeringsenveloppe waarvoor op het einde van een financieel boekjaar geen aanrekeningen zijn geboekt, wordt overgedragen naar het volgende financiële boekjaar binnen dezelfde investeringsenveloppe.

Op het einde van het financiële boekjaar vervalt het gedeelte van alle andere transactiekredieten waarvoor geen aanrekeningen werden geboekt.

Hoofdstuk 5. De uitgavencyclus

Art. 119. Voor een verbintenis wordt aangegaan of, in voorkomend geval, voor de voorgenomen verbintenis aan de financieel beheerder ter visering wordt voorgelegd, wordt:

- 1° nagegaan of er voor het lopende financiële boekjaar voldoende transactiekredieten beschikbaar zijn en of de verbintenis mogelijk is binnen het meerjarenplan;
- 2° in geval van investeringsuitgaven nagegaan of er voldoende verbinteniskredieten beschikbaar zijn;
- 3° de uitgave voor het financiële boekjaar vastgelegd op het transactiekrediet;
- 4° in geval van investeringsuitgaven de totale uitgave vastgelegd op het verbinteniskrediet.

Art. 120. In het begin van het financiële boekjaar worden de vastleggingen geregistreerd van de uitgaven die in de loop van het financiële boekjaar gedaan zullen worden als gevolg van verbintenissen uit vorige financiële boekjaren.

Art. 121. De raad kan de volgende categorieën van verrichtingen niet uitsluiten van de visumverplichting:

- 1° de aanstelling van statutaire personeelsleden;
- 2° de aanstelling van contractuele personeelsleden voor onbepaalde duur;
- 3° de aanstelling van contractuele personeelsleden voor een periode van één jaar of meer;
- 4° de verbintenissen waarvan het bedrag hoger is dan het bedrag, bepaald door de minister;
- 5° de verbintenissen die een contractuele looptijd hebben van meer dan één jaar en waarvan het jaarlijkse bedrag hoger is dan het bedrag, bepaald door de minister;
- 6° de investeringssubsidies.

Bij opeenvolgende contracten voor de aanstelling van contractuele personeelsleden voor dezelfde functie moet de totale duur worden aangenomen voor de toepassing van deze bepaling.

In afwijking van het eerste lid, 3°, kunnen de aanstellingen van één jaar of meer in de volgende gevallen door de raad voor maatschappelijk welzijn wel uitgesloten worden van de visumverplichting:

- 1° een tewerkstelling met toepassing van artikel 60, §7, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 2° een tewerkstelling ter uitvoering van andere werkgelegenheidsmaatregelen van hogere overheden dan deze vermeld in 1°, voor maximum vier jaar, in het kader van de opdracht van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, vermeld in hoofdstuk 4, afdeling 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, of in het kader van de opdracht van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, vermeld in artikel 8, 9 of 13, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

Art. 122. Na de goedkeuring van de te betalen bedragen worden, indien nodig, de vastlegging op de transactiekredieten en, in voorkomend geval, de vastlegging op de verbinteniskredieten aangepast.

Als de budgethouder de te betalen bedragen niet goedkeurt, neemt hij de gepaste maatregelen om het bestuur te vrijwaren in al zijn rechten.

Art. 123. Met uitzondering van de uitgaven die betaald worden via provisies, kan een uitgave alleen betaald worden na de vastlegging en de aanrekening ervan.

Een provisie kan pas aangezuiverd worden nadat de uitgaven die ermee betaald werden, vastgelegd en aangerekend zijn.

Art. 124. Voor de definitieve vaststelling van het budget mogen, door middel van voorlopige kredieten, uitgaven inzake exploitatie plaatsvinden.

Die voorlopige kredieten mogen per beleidsdomein niet meer bedragen dan een twaalfde van het overeenkomstige krediet in het exploitatiebudget van het vorige boekjaar, per verlopen of begonnen maand, tot maximaal drie twaalfden. Die beperking is niet van toepassing voor de afwijkingen daarvan waarvoor de minister toestemming heeft verleend.

Voor de definitieve vaststelling van het budget mogen, door middel van voorlopige kredieten, de periodieke aflossingen van lening- en leasingschulden plaatsvinden.

Art. 125. De betalingen aan verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid worden altijd verricht op een financiële rekening op naam van de vereniging.

Art. 126. §1. De personen, vermeld in artikel 163, §3, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 159, §3, van het Provinciedecreet van 9 december 2005, en artikel 165, §3, van het OCMW-decreet van 19 december 2008, zijn de kredietinstellingen en de financiële instellingen die erkend zijn overeenkomstig de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen.

De opeisbare schulden die aangegaan zijn door het bestuur bij die personen, kunnen, als dat zo overeengekomen werd tussen het bestuur en die personen, in mindering gebracht worden op de rekeningen van het bestuur.

§2. De opeisbare schulden die voortvloeien uit verbintenissen uit leasingovereenkomsten, zijn opeisbare schulden als vermeld in artikel 163, §3, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 159, §3, van het Provinciedecreet van 9 december 2005, en artikel 165, §3, van het OCMW-decreet van 19 december 2008.

De opeisbare schulden die aldus aangegaan zijn door het bestuur, kunnen, als dat zo overeengekomen werd tussen het bestuur en de leasinggever, in mindering gebracht worden op de rekeningen van het bestuur.

Hoofdstuk 6. De ontvangstencyclus

Art. 127. De financieel beheerder boekt de vorderingen waarvan de invorderbaarheid twijfelachtig is, over naar een rekening dubieuze debiteuren.

De financieel beheerder boekt als oninvorderbare vorderingen de bedragen die betaald moeten worden door schuldenaren van wie de insolvabiliteit bewezen is door om het even welke bewijsstukken.

Art. 128. Het is niet toegestaan om gegevens van uitgaande facturen die al zijn ingeboekt, te wijzigen of om uitgaande facturen geheel of gedeeltelijk te annuleren. Annulaties of wijzigingen worden doorgevoerd met een creditnota of een bijkomende factuur.

Hoofdstuk 7. Vereisten voor de boekhoudsoftware

Art. 129. De boekhoudsoftware biedt niet de mogelijkheid om de verplichte gegevens van inschrijvingen in de dagboeken te wijzigen of te verwijderen.

De boekhoudsoftware is zo ingesteld dat, na de afsluiting van een periode, de periode niet meer heropend kan worden en dat er in afgesloten perioden niet meer geboekt kan worden.

Art. 130. Bij elke boeking voert de boekhoudsoftware de volgende controles uit:

- 1° debet is gelijk aan credit;
- 2° de gebruikte algemene rekening komt voor in het algemeen rekeningenstelsel van het bestuur;
- 3° er worden geen negatieve bedragen gebruikt;
- 4° de gebruikte boekhoudperiode is nog niet afgesloten;
- 5° de datum van het verantwoordingsstuk valt niet na de invoerdatum.

Art. 131. De boekhoudsoftware voert de volgende controles uit op de dagboeken:

- 1° de chronologische volgorde van de inschrijvingen wordt niet verstoord;
- 2° debet en credit zijn gelijk voor elk dagboek en voor elke periode;
- 3° het totaal van de bewegingen op het debet en het totaal van de bewegingen op het credit van de rekeningenbalans zijn gelijk;
- 4° de totalen van de dagboeken en van de algemene rekeningen zijn gelijk;
- 5° de totalen van debet en credit van de rekeningen van klasse 0 zijn gelijk;
- 6° de totalen van debet en credit van de rekeningen van klasse 1 tot en met 7 zijn gelijk.

Art. 132. De boekhoudsoftware levert alle beleids- en beheersrapporten aan.

Elk gegenereerd rapport dat betrekking heeft op volledig afgesloten periodes, kan op een later tijdstip op identieke wijze opnieuw worden gegenereerd.

Art. 133. De boekhoudsoftware voorziet in de mogelijkheid om voor het bestuur of voor derden digitale rapportering op te maken, gebaseerd op open standaarden, zoals bepaald door de minister.

De boekhoudsoftware voorziet in de mogelijkheid om digitale gegevens van derden te verwerken die gebaseerd zijn op open standaarden, zoals bepaald door de minister.

De boekhoudsoftware voorziet in de mogelijkheid om digitale documenten te ondertekenen met een elektronische handtekening, overeenkomstig de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten.

Art. 134. De leverancier van de boekhoudsoftware ontwerpt een procedure om veiligheidskopieën te nemen van alle bestanden die nodig zijn om het boekhoudsysteem te herstellen, en brengt het bestuur daarvan op de hoogte.

De leverancier van de boekhoudsoftware ontwerpt een procedure om vanuit de veiligheidskopie het boekhoudsysteem te herstellen, en brengt het bestuur daarvan op de hoogte.

Art. 135. De leverancier van de boekhoudsoftware ontwerpt een procedure die de gebruiker moet volgen bij de archivering van een financieel boekjaar, en brengt het bestuur daarvan op de hoogte.

De leverancier zorgt ervoor dat het bestuur de gearchiveerde gegevens kan raadplegen zolang de bewaartermijn van de opgeslagen gegevens niet overschreden is.

Art. 136. Het boekhoudsysteem is voldoende beveiligd tegen misbruiken en ongeoorloofde manipulatie van de opgeslagen gegevens, en tegen de schade die slecht werkende hard- of software kan veroorzaken.

Art. 137. De boekhoudsoftware voorziet in de identificatie van elke gebruiker van het systeem, en in de identificatie van iedereen die rechtstreekse toegang krijgt tot de databanken waarvan het boekhoudsysteem gebruikmaakt.

Het systeem biedt de mogelijkheid om de toegang tot bepaalde gegevens of functies te beperken voor bepaalde gebruikers, overeenkomstig het internecontrolesysteem van het bestuur.

De databanken worden alleen rechtstreeks bewerkt om de nodige herstel- en onderhoudswerken uit te voeren, en is alleen mogelijk met het uitdrukkelijke akkoord van de persoon die aangewezen is via het internecontrolesysteem, of van zijn gemachtigde.

Art. 138. Telkens als gegevens verwerkt worden, wordt de volgende informatie geregistreerd in een bestand:

- 1° de identificatie van de auteur van de verwerking;
- 2° de datum en het tijdstip van de verwerking;
- 3° de soort verwerking.

Er wordt een gelijkaardig bestand bijgehouden van elke rechtstreekse toegang tot en elke verwerking van de onderliggende databanken. Dat bestand kan alleen

verwijderd worden met het akkoord van twee personeelsleden die aangewezen zijn via het internecontrolesysteem van het bestuur.

Art. 139. De leverancier van de boekhoudsoftware zorgt voor de nodige documentatie en opleiding bij zijn software.

Hoofdstuk 8. De waarderingsregels

Afdeling 1. Algemene principes

Art. 140. § 1. Het college van burgemeester en schepenen, de deputatie of de raad voor maatschappelijk welzijn bepaalt, met naleving van de bepalingen van dit besluit, de regels die gelden voor:

- 1° de waardering van de inventaris van al de bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van het bestuur van welke aard ook;
- 2° de vorming en de aanpassing van afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten;
- 3° de herwaarderingen.

In de toelichting bij de jaarrekening worden die waarderingsregels zo samengevat dat een voldoende nauwkeurig inzicht wordt verkregen in de toegepaste waarderingsmethoden.

§2. Bij de vaststelling en toepassing van de waarderingsregels wordt ervan uitgegaan dat het bestuur zijn activiteiten zal voortzetten. Als dat voor bepaalde activiteiten niet het geval is, worden de waarderingsregels dienovereenkomstig aangepast en geldt in het bijzonder het volgende:

- 1° voor de vlottende en de vaste activa wordt zo nodig tot aanvullende afschrijvingen of waardeverminderingen overgegaan om de boekhoudkundige waarde terug te brengen tot de vermoedelijke realisatiewaarde;
- 2° een voorziening wordt gevormd voor de kosten die verbonden zijn aan de beëindiging van de werkzaamheden, in het bijzonder voor de vergoedingen die uitgekeerd moeten worden aan het personeel.

Art. 141. De waarderingsregels, vermeld in artikel 140, §1, eerste lid, zijn van het ene financiële boekjaar op het andere identiek en worden stelselmatig toegepast.

In afwijking van het eerste lid worden ze gewijzigd als, onder meer op grond van belangrijke veranderingen in de activiteiten van het bestuur, de vroeger gevolgde waarderingsregels niet langer zorgen voor een waar en getrouw beeld.

Een wijziging, als vermeld in het tweede lid, wordt in de toelichting bij de jaarrekening vermeld en verantwoord.

De geraamde invloed van de wijziging, vermeld in het tweede lid, op het vermogen, op de financiële toestand en op de staat van opbrengsten en kosten wordt vermeld in de toelichting bij de jaarrekening over het financiële boekjaar waarin de afwijkende waarderingsregel voor het eerst wordt toegepast.

Art. 142. Elk bestanddeel van het vermogen wordt afzonderlijk gewaardeerd.

Art. 143. Bij de waardering wordt rekening gehouden met alle voorzienbare risico's, mogelijke verliezen en ontwaardingen die ontstaan zijn tijdens het financiële boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft of tijdens voorgaande boekjaren, zelfs als die risico's, verliezen of ontwaardingen alleen bekend zijn tussen de balansdatum en het ogenblik waarop het ontwerp van de jaarrekening wordt vastgesteld.

In de gevallen waarin, bij gebrek aan objectieve beoordelingscriteria, de waardering van de voorzienbare risico's, de mogelijke verliezen en de ontwaardingen onvermijdelijk aleatoir is, wordt daarvan melding gemaakt in de toelichting bij de jaarrekening, als de bedragen in kwestie belangrijk zijn, rekening houdend met het ware en getrouwe beeld.

Art. 144. Schattingswijzigingen zijn aanpassingen van de boekhoudkundige waarde van een actief of van een verplichting, of van het bedrag van het periodieke gebruik of verbruik van een actief, die voortvloeien uit de beoordeling van de balans en de verwachte toekomstige voordelen en verplichtingen.

Schattingswijzigingen worden verwerkt in de periode waarin de wijziging zich voordoet en in de daaropvolgende perioden.

Art. 145. Gebeurtenissen na balansdatum zijn gebeurtenissen die plaatsvinden tussen de balansdatum en de datum waarop de jaarrekening voor vaststelling aan de raad wordt voorgelegd.

Gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op de balansdatum, worden verwerkt in de jaarrekening en worden opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening. Gebeurtenissen na balansdatum die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie op de balansdatum, worden niet verwerkt in de jaarrekening.

Art. 146. De kosten en de opbrengsten die betrekking hebben op het financiële boekjaar of op voorgaande boekjaren, worden verwerkt in het financiële boekjaar, ongeacht de dag waarop die kosten en opbrengsten worden betaald of geïnd, behalve als de effectieve inning van de opbrengsten onzeker is.

Ten laste van het financiële boekjaar worden in het bijzonder de bezoldigingen, uitkeringen en andere sociale voordelen geboekt die in de loop van een volgend financieel boekjaar zullen worden betaald voor diensten die tijdens het financiële boekjaar of tijdens vorige boekjaren zijn verricht.

Als de opbrengsten of de kosten in belangrijke mate worden beïnvloed door opbrengsten of kosten die aan een ander financieel boekjaar moeten worden toegerekend, wordt daarvan melding gemaakt in de toelichting bij de jaarrekening.

Art. 147. Ontvangsten en uitgaven uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de contante wisselkoers op de datum van de transactie.

Art. 148. Met behoud van de toepassing van artikel 140, §2, artikel 155, artikel 158 tot en met 161, artikel 168, 183 en 184 wordt elk actiefbestanddeel gewaardeerd

tegen aanschaffingswaarde en voor dat bedrag in de balans opgenomen, na aftrek van de desbetreffende afschrijvingen en waardeverminderingen.

Afdeling 2. Aanschaffingswaarde

Onderafdeling 1. Algemene principes

Art. 149. Onder aanschaffingswaarde wordt een van de volgende waarden verstaan:

- 1° de aanschaffingsprijs, vermeld in artikel 150;
- 2° de ruilwaarde, vermeld in artikel 151;
- 3° de vervaardigingsprijs, vermeld in artikel 152;
- 4° de schenkingswaarde, vermeld in artikel 153;
- 5° de inbrengwaarde, vermeld in artikel 156.

Art. 150. §1. De aanschaffingsprijs omvat, naast de aankoopprijs, de bijkomende kosten zoals niet-terugvorderbare belastingen, vervoerkosten en studiekosten.

§2. Voor de actiefbestanddelen die worden verkregen tegen betaling van een lijfrente, is de aanschaffingsprijs het kapitaal dat op het ogenblik van de aanschaffing nodig is om de rente te betalen, in voorkomend geval verhoogd met het bedrag dat bij de aanschaffing werd betaald, en met de kosten.

Er wordt een voorziening gevormd ten bedrage van het kapitaal, vermeld in het eerste lid. Die voorziening wordt jaarlijks aangepast.

Art. 151. De aanschaffingswaarde van een door ruil verkregen actiefbestanddeel is de marktwaarde van de in ruil daarvoor overgedragen actiefbestanddelen. Als die waarde moeilijk vastgesteld kan worden, is de aanschaffingsprijs de marktwaarde van het door ruil verkregen actiefbestanddeel. Die waarden worden geschat op de datum van de ruil.

Art. 152. De vervaardigingsprijs omvat, naast de aanschaffingskosten van de grondstoffen, verbruiksgoederen en hulpstoffen, de productiekosten die rechtstreeks aan het individuele product of aan de productengroep toegerekend kunnen worden, als die kosten op de normale productieperiode betrekking hebben. De productiekosten die niet rechtstreeks aan het individuele product of aan de productengroep toegerekend kunnen worden, maken geen deel uit van de vervaardigingsprijs.

Art. 153. Met behoud van toepassing van artikel 165 is de schenkingswaarde de marktwaarde van de goederen die aan het bestuur geschonken worden of die in nalatenschap toegewezen worden, op het moment van de schenking of op de datum van het overlijden van de nalatenschap, alsook de daarmee samenhangende belastingen en kosten.

Het eerste lid is ook van toepassing op goederen die het bestuur verkrijgt door verjaring.

Art. 154. In de aanschaffingswaarde van materiële en immateriële vaste activa mag de rente op vreemd vermogen dat wordt gebruikt voor de financiering ervan, worden opgenomen als die rente betrekking heeft op de periode die het gebruik van deze vaste activa voorafgaat.

De opname van de rente op vreemd vermogen in de aanschaffingswaarde van materiële of immateriële vaste activa wordt bij de waarderingsregels in de toelichting bij de jaarrekening vermeld.

Art. 155. In afwijking van artikel 142 en 148 mogen het meubilair, de kantooruitrusting, het klein materieel, alsook de grond- en hulpstoffen die bestendig worden hernieuwd en waarvan de aanschaffingswaarde te verwaarlozen is in verhouding tot het balanstotaal, op het actief worden opgenomen voor een vast bedrag als de hoeveelheid, de waarde en de samenstelling ervan niet aanmerkelijk veranderd zijn in een financieel boekjaar. In dat geval wordt de prijs voor de hernieuwing van de bestanddelen opgenomen onder de operationele kosten.

Art. 156. De inbrengwaarde stemt overeen met de bedongen waarde van de inbreng.

In geval van bestemming voor of inbreng in een entiteit die geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft, moet onder de inbrengwaarde de waarde van de goederen bij de inbreng of de bestemming worden verstaan. De inbrengwaarde mag niet hoger zijn dan de prijs die op het ogenblik van de inbreng of de bestemming voor de aankoop van de goederen in kwestie op de markt zou moeten worden betaald.

De belastingen en kosten met betrekking tot de inbreng zijn niet begrepen in de inbrengwaarde. Ze worden volledig ten laste gebracht van de staat van opbrengsten en kosten van het financiële boekjaar in de loop waarvan de inbreng heeft plaatsgevonden.

Art. 157. Bij de inbreng van een entiteit of een algemeenheid van goederen worden de ingebrachte activa, passiva, rechten en verplichtingen opgenomen in de boekhouding van het bestuur tegen de waarde waarvoor ze op het tijdstip van de inbreng in de boekhouding van de inbrengende entiteit waren opgenomen.

Onderafdeling 2. Bijzondere regels

Art. 158. De liquide middelen en de geldbeleggingen worden, met uitzondering van de vastrentende effecten, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Art. 159. De bijkomende kosten met betrekking tot de aanschaffing van geldbeleggingen worden ten laste genomen van de staat van opbrengsten en kosten van het financiële boekjaar in de loop waarvan ze werden aangegaan.

Art. 160. Vorderingen worden in de balans opgenomen voor de nominale waarde ervan, met behoud van de toepassing van artikel 177, 184 en 185.

Art. 161. §1. Met behoud van de toepassing van het derde lid worden de voorraden die verworven zijn door ruiltransacties, gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde of tegen de marktwaarde op de balansdatum als die lager is.

De waardering tegen de lagere marktwaarde, met toepassing van het eerste lid, mag niet worden gehandhaafd als de marktwaarde achteraf hoger is dan de lagere waarde waartegen de voorraad werd gewaardeerd.

De voorraden van goederen die verworven zijn door ruiltransacties die gratis of tegen een symbolische prijs worden verdeeld, en de voorraden van goederen die verbruikt worden in het productieproces van goederen die gratis of tegen een symbolische prijs worden verdeeld, worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde. Als de huidige vervangingswaarde echter lager is dan de aanschaffingswaarde, worden ze gewaardeerd tegen de huidige vervangingswaarde.

§2. De voorraden die verworven zijn door niet-ruiltransacties, worden gewaardeerd tegen de marktwaarde op de datum van de verwerving.

De voorraden van goederen die verworven zijn door niet-ruiltransacties en die gratis of tegen een symbolische prijs worden verdeeld, en de voorraden van goederen die verbruikt worden in het productieproces van goederen die gratis of tegen een symbolische prijs worden verdeeld, worden niet gewaardeerd.

§3. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 wordt de aanschaffingswaarde van activa met identieke technische of juridische kenmerken, die opgenomen zijn onder de voorraden, bepaald door individualisering van elk bestanddeel of volgens de FIFO-methode.

Als de waarderingmethode wordt gewijzigd, mag de aanschaffingswaarde van de goederen die geacht worden eerst te zijn ingekomen, niet lager zijn dan de waarde waarvoor ze, voor de toepassing van de desbetreffende waardeverminderingen, opgenomen waren in de inventaris bij de afsluiting van het vorige financiële boekjaar.

§4. De aanschaffingswaarde van de grond- en hulpstoffen, het gereed product, de handelsgoederen en de voor verkoop bestemde gebouwen is de aanschaffingsprijs.

De aanschaffingswaarde van goederen in bewerking wordt, met behoud van de toepassing van artikel 178, bepaald door de vervaardigingsprijs.

Art. 162. De bestellingen in uitvoering worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs en:

- 1° vermeerderd, naarmate de productie of de werkzaamheden vorderen, met het verschil tussen de in de overeenkomst bepaalde prijs en de vervaardigingsprijs, als dat verschil met voldoende zekerheid als verworven mag worden beschouwd;
- 2° verminderd met de ontvangen vooruitbetalingen.

In afwijking van het eerste lid kan, met behoud van de toepassing van artikel 140, ook als regel aangenomen worden dat de bestellingen in uitvoering of bepaalde

soorten daarvan op de balans geboekt worden tegen hun vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen vooruitbetalingen.

In de toelichting bij de jaarrekening worden onder de waarderingsregels de methoden en criteria vermeld die voor de waardering van bestellingen in uitvoering zijn toegepast.

Art. 163. De aanschaffingswaarde van belangen of aandelen, ontvangen als vergoeding voor inbrengen die niet bestaan in contanten of die voortkomen uit de omzetting van vorderingen, stemt overeen met de conventionele waarde van de ingebrachte goederen en waarden of van de omgezette vorderingen. Als die conventionele waarde echter lager is dan de marktwaarde van de ingebrachte goederen en waarden of van de omgezette vorderingen, stemt de aanschaffingswaarde overeen met de hogere marktwaarde.

Art. 164. De bijkomende kosten voor de aanschaffing van financiële vaste activa worden ten laste genomen van de staat van opbrengsten en kosten van het financiële boekjaar in de loop waarvan ze werden aangegaan.

Art. 165. Als een activum dat behoort tot het erfgoed, verkregen werd door schenking of als de aanschaffingswaarde ervan niet bepaald kan worden, bedraagt de aanschaffingswaarde één euro.

Art. 166. De gebruiksrechten voor materiële vaste activa waarover het bestuur beschikt op grond van leasing of gelijkaardige overeenkomsten, worden met behoud van de toepassing van artikel 169, 171, 172 en 180, § 1, onder de activa opgenomen voor het gedeelte van de volgens de overeenkomst te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de kapitaalwaarde van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft.

De overeenkomstige verplichtingen aan de passiefzijde worden ieder jaar gewaardeerd ten bedrage van het gedeelte van de in de volgende boekjaren te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de kapitaalwaarde van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft.

Art. 167. Andere immateriële vaste activa dan die welke van derden verworven zijn, worden slechts tegen vervaardigingsprijs op het actief geboekt, als die niet hoger is dan een voorzichtige raming van de gebruikswaarde of van het toekomstige rendement of nut voor het bestuur van die vaste activa.

Art. 168. Artikel 160 en artikel 184 tot en met 186 zijn van overeenkomstige toepassing op de schulden met een overeenstemmende aard en looptijd.

Afdeling 3. Afschrijvingen en waardeverminderingen

Onderafdeling 1. Algemene principes

Art. 169. Afschrijvingen zijn de bedragen die ten laste genomen zijn van de staat van opbrengsten en kosten, met betrekking tot de materiële en immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is, om het bedrag van de eventueel

geherwaardeerde aanschaffingskosten van die vaste activa te spreiden over hun waarschijnlijke nuttigheids- of gebruiksduur, of om die kosten ten laste te nemen op het ogenblik waarop ze worden aangegaan.

Art. 170. Het af te schrijven bedrag van een actief wordt per financieel boekjaar bepaald door het verschil tussen de boekhoudkundige waarde en de restwaarde te delen door de resterende gebruiksduur, uitgedrukt in jaren.

De restwaarde en de gebruiksduur van een actief moeten ten minste aan het einde van elk financieel boekjaar worden herzien.

Art. 171. Waardeverminderingen zijn correcties op de aanschaffingswaarde van andere actiefbestanddelen, dan de actiefbestanddelen, vermeld in artikel 169, om rekening te houden met al dan niet als definitief aan te merken ontwaardingen bij de afsluiting van het financiële boekjaar.

Art. 172. De gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen worden afgetrokken van de rubrieken van het actief waarop ze betrekking hebben.

Art. 173. De afschrijvingen en waardeverminderingen zijn specifiek voor de actiefbestanddelen waarop ze betrekking hebben. Voor actiefbestanddelen met volkomen identieke technische of juridische kenmerken mogen echter globale afschrijvingen of waardeverminderingen gehanteerd worden.

Art. 174. De afschrijvingen en de waardeverminderingen worden stelselmatig gevormd volgens de overeenkomstig artikel 140 vastgelegde waarderingsregels. Ze mogen niet afhangen van het overschot of het tekort van het financiële boekjaar.

Art. 175. De waardeverminderingen mogen niet worden gehandhaafd als de boekhoudkundige waarde van het betreffende activum daardoor op het einde van het financiële boekjaar lager is dan de gebruikswaarde ervan.

De gebruikswaarde van een activum stemt overeen met de toekomstige economische voordelen die of het dienstverleningspotentieel dat het activum voor het bestuur zal opleveren.

Onderafdeling 2. Bijzondere regels

Art. 176. Op liquide middelen en geldbeleggingen worden waardeverminderingen toegepast als de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de aanschaffingswaarde.

Er worden aanvullende waardeverminderingen geboekt om rekening te houden met de evolutie van hun realisatie- of marktwaarde of met de risico's die inherent zijn aan de aard van de producten in kwestie of van de uitgevoerde activiteit.

Art. 177. Op de vorderingen worden waardeverminderingen toegepast als er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling ervan op de vervaldag.

Op de vorderingen mogen ook waardeverminderingen worden toegepast als hun realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan hun boekhoudkundige waarde.

Art. 178. Ten aanzien van de activa, vermeld in artikel 56, eerste lid, 2°, of artikel 57, worden waardeverminderingen toegepast als hun vervaardigingsprijs, vermeerderd met het geraamde bedrag van de nog te maken kosten, hoger is dan respectievelijk de nettoverkoopprijs op de datum van de jaarafsluiting of de in de overeenkomst bedongen prijs.

Er worden aanvullende waardeverminderingen geboekt op de activa, vermeld in artikel 56, eerste lid, 1° tot en met 5°, en op de activa vermeld in artikel 57, om rekening te houden met de evolutie van hun realisatie- of marktwaarde, of met de risico's die inherent zijn aan de aard van de producten in kwestie of van de uitgevoerde activiteit.

Voor de risico's en kosten die verbonden zijn aan de verdere uitvoering van de bestellingen, worden, overeenkomstig de desbetreffende bepalingen, voorzieningen gevormd als de risico's niet gedekt zijn door waardeverminderingen geboekt met toepassing van het eerste en het tweede lid.

Art. 179. Met behoud van de toepassing van artikel 183, §5, wordt voor de belangen en de aandelen die onder de financiële vaste activa zijn opgenomen, tot waardevermindering overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de entiteit waarin de belangen of de aandelen worden aangehouden.

Op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, die in de financiële vaste activa zijn opgenomen, worden waardeverminderingen toegepast als er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling ervan op de vervaldag.

Art. 180. §1. Met behoud van de toepassing van artikel 169 en 170 worden voor de activa die behoren tot de gemeenschapsgoederen, waardeverminderingen geboekt als hun boekhoudkundige waarde hoger is dan hun gebruikswaarde.

Als de gebruikswaarde van een activum dat behoort tot het erfgoed, niet bepaald kan worden, bedraagt ze één euro.

§2. Met behoud van de toepassing van artikel 169, 170 en 183, § 5, worden voor de bedrijfsmatige materiële vaste activa en de overige materiële vaste activa waardeverminderingen geboekt als hun boekhoudkundige waarde hoger is dan de realiseerbare waarde.

De realiseerbare waarde is de hoogste waarde van de bedrijfswaarde en de reële waarde, verminderd met de verkoopkosten.

De bedrijfswaarde is de contante waarde van de ontvangsten en uitgaven waarvan verwacht wordt dat ze voortvloeien uit een actief.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een activum verhandeld zou kunnen worden tussen onafhankelijke partijen die ter zake goed geïnformeerd zijn, en die tot een transactie bereid zijn.

Art. 181. Als in uitzonderlijke gevallen de afschrijving van kosten voor onderzoek en ontwikkeling over meer dan vijf jaar gespreid wordt, moet dat worden verantwoord in de toelichting bij de jaarrekening.

Art. 182. De ontvangen investeringssubsidies en schenkingen worden geleidelijk afgeboekt via overboeking naar de rubriek financiële opbrengsten van de staat van opbrengsten en kosten volgens hetzelfde ritme als de afschrijvingen of de waardeverminderingen op de vaste activa voor de verwerving waarvoor ze werden verkregen of, in voorkomend geval, ten bedrage van het saldo, bij realisatie of buitengebruikstelling van de vaste activa in kwestie.

Afdeling 4. Herwaarderingen

Art. 183. §1. Na hun opname als een actief worden de financiële vaste activa en de overige materiële vaste activa, waarvan de reële waarde betrouwbaar kan worden bepaald, geboekt tegen de geherwaardeerde waarde. Dat is de reële waarde op het moment van de herwaardering, verminderd met eventuele latere geaccumuleerde afschrijvingen en latere geaccumuleerde waardeverminderingen.

De geherwaardeerde waarde die voor de vaste activa, vermeld in het eerste lid, in aanmerking wordt genomen, wordt verantwoord in de toelichting bij de jaarrekening waarin de herwaardering voor het eerst werd toegepast.

De herwaardering wordt voldoende regelmatig uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de boekhoudkundige waarde niet beduidend verschilt van de reële waarde op de balansdatum.

§2. Bij de toepassing van paragraaf 1 moet de volledige categorie van activa waartoe dat actief behoort, worden geherwaardeerd.

§3. De herwaarderingen zijn specifiek voor de actiefbestanddelen waarop ze betrekking hebben. Voor actiefbestanddelen met volkomen identieke technische of juridische kenmerken mogen echter globale herwaarderingen geboekt worden.

§4. Als de geherwaardeerde waarde groter blijkt dan de boekwaarde, wordt het verschil rechtstreeks geboekt op het nettoactief, tenzij het een verbetering betreft van vroeger in de staat van opbrengsten en kosten geboekte waardeverminderingen, en wordt het verschil daar behouden zolang de goederen waarop de herwaardering betrekking heeft, niet werden gerealiseerd. De herwaarderingen worden bij latere waardeverminderingen afgeboekt ten bedrage van het nog niet afgeschreven gedeelte van de meerwaarde.

Als de geherwaardeerde waarde kleiner blijkt dan de boekwaarde, wordt het verschil in de staat van opbrengsten en kosten ten laste gelegd, tenzij er vroeger al herwaarderingsmeerwaarden werden geboekt op het nettoactief, die dan eerst zullen worden tegengeboekt.

§5. Als de herwaardering betrekking heeft op overige materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur, wordt op basis van de geherwaardeerde waarde afgeschreven volgens een overeenkomstig artikel 140, §1, opgemaakt plan dat ertoe strekt de toerekening van de geherwaardeerde waarde te spreiden over de vermoedelijke residuele gebruiksduur van de activa in kwestie.

Afdeling 5. Overige waarderingsregels

Art. 184. Als het actuariële rendement van de vastrentende effecten, berekend bij de aankoop met inachtneming van hun terugbetalingswaarde op de vervaldag, verschilt van het nominale rendement, wordt het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde pro rata temporis voor de resterende looptijd van de effecten opgenomen in de opbrengsten als bestanddeel van de renteopbrengst van die effecten en, naargelang van het geval, toegevoegd aan of afgetrokken van de aanschaffingswaarde van de effecten.

De opname in de opbrengsten van het verschil gebeurt op lineaire basis of op geactualiseerde basis, uitgaande van het actuariële rendement bij de aankoop.

In afwijking van het eerste en tweede lid mogen de vastrentende effecten voor hun aanschaffingswaarde in de balans behouden blijven als de weerslag van het actuariële rendement van de effecten ten opzichte van het louter nominale rendement te verwaarlozen is.

Het eerste en het tweede lid zijn van toepassing op effecten met een rendement dat, volgens de uitgiftevoorwaarden, uitsluitend voortkomt uit het verschil tussen de uitgifteprijs en de terugbetalingswaarde.

Art. 185. Bij de boeking van een vordering in de balans voor haar nominale waarde worden de volgende bedragen in voorkomend geval in de overlopende rekeningen van het passief geboekt en pro rata temporis in de staat van opbrengsten en kosten opgenomen op grond van de samengestelde interesten:

- 1° de rente die op basis van de overeenkomst tussen partijen in de nominale waarde van de vordering begrepen is;
- 2° het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de nominale waarde van de vordering;
- 3° het disconto op renteloze of abnormaal laagrentende vorderingen, als die vorderingen voldoen aan de volgende vereisten:
  - a) ze zijn terugbetaalbaar na meer dan één jaar, te rekenen vanaf het ogenblik waarop ze in het vermogen zijn opgenomen;
  - b) ze hebben betrekking op als opbrengst geboekte bedragen, of op de prijs van de overdracht van vaste activa of van een activiteitsbranche.

Het disconto, vermeld in het eerste lid, 3°, wordt berekend op basis van de voor dergelijke vorderingen geldende marktrente op het ogenblik waarop de vordering werd opgenomen in het vermogen van het bestuur.

Art. 186. Bij vorderingen die in termijnen worden betaald of afbetaald en waarvan de rente of het lastenpercentage gedurende de gehele contractduur wordt toegepast op

het oorspronkelijke bedrag van de financiering of van de lening, worden de respectieve bedragen van de gelopen rente en het lastenpercentage die in resultaat moeten worden genomen, en van de niet-gelopen rente en het lastenpercentage die moeten worden overgedragen naar een volgend financieel boekjaar, bepaald door de toepassing van de reële rente op het bij het begin van elke periode uitstaande saldo.

De reële rente wordt berekend met inachtneming van de spreiding en de periodiciteit van de betalingen. Een andere methode mag alleen worden toegepast op voorwaarde dat ze, per financieel boekjaar, een gelijkwaardig resultaat oplevert.

Het bedrag van de rente of het lastenpercentage mag niet worden gecompenseerd met de kosten en provisies in verband met de verrichtingen.

Art. 187. De meer- of minderwaarde die wordt vastgesteld bij de overdracht van een afschrijfbaar materieel vast actief, waarbij de leasinggever een leasingovereenkomst afsluit die op hetzelfde goed slaat, wordt opgenomen in de overlopende rekeningen en wordt elk jaar in resultaat genomen naar verhouding van de afschrijving van het geleasede vast actief voor het financiële boekjaar in kwestie.

Art. 188. De voorzieningen voor risico's en kosten worden stelselmatig gevormd volgens de vastgelegde waarderingsregels, met behoud van de toepassing van artikel 140. Ze mogen niet afhangen van het overschot of het tekort van het financiële boekjaar.

De voorzieningen voor risico's en kosten worden niet gehandhaafd als ze op het einde van het financiële boekjaar hoger zijn dan wat vereist is volgens een actuele beoordeling van de risico's en kosten waarvoor ze werden gevormd.

Voorzieningen worden niet gebruikt voor waardecorrecties op activa.

Titel 5. Districten

Art. 189. De bepalingen van dit besluit, met uitzondering van artikel 30, 3°, en titel 6, zijn van toepassing op de planning en het financieel beheer van de districten, met dien verstande dat:

- 1° “het college van burgemeester en schepenen” wordt gelezen als “het districtscollege”;
- 2° “de gemeentesecretaris” wordt gelezen als “de districtssecretaris”.

Art. 190. De beleidsdoelstellingen van de districten mogen niet in strijd zijn met de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Titel 6. Autonome gemeente- en provinciebedrijven

Hoofdstuk 1. Autonome gemeente- en provinciebedrijven die niet onderworpen zijn aan de bepalingen van het wetboek van vennootschappen

Art. 191. Dit hoofdstuk is alleen van toepassing op de autonome gemeentebedrijven die voor hun boekhouding en hun beleidsrapporten onderworpen zijn aan artikel 243, eerste lid, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, en op de autonome

provinciebedrijven die voor hun boekhouding en hun beleidsrapporten onderworpen zijn aan artikel 236, eerste lid, van het Provinciedecreet van 9 december 2005.

Art. 192. De volgende bepalingen van dit besluit zijn niet van toepassing:

- 1° titel 2, hoofdstuk 2;
- 2° titel 2, hoofdstuk 5;
- 3° titel 5;
- 4° artikel 4, vierde lid, artikel 16, 4° tot en met 6°, artikel 17, artikel 22, tweede lid, artikel 25, 27, 28, 29, 37, tweede lid, artikel 46, tweede lid, artikel 105, 4° en 5°, artikel 106, 119, 121, 124 en 127.

De overige bepalingen van dit besluit zijn van toepassing, met dien verstande dat:

- 1° “het bestuur” wordt gelezen als “het autonome gemeentebedrijf” of “het autonome provinciebedrijf”;
- 2° “de raad” wordt gelezen als “de raad van bestuur”;
- 3° “de raadsleden” wordt gelezen als “de leden van de raad van bestuur”;
- 4° “het college van burgemeester en schepenen” of “de deputatie” wordt gelezen als “de raad van bestuur” of, in voorkomend geval, “het directiecomité” of “de gedelegeerd bestuurder”;
- 5° “de gemeentesecretaris” of “de provinciegriffier” wordt gelezen als “de voorzitter van de raad van bestuur” of, in voorkomend geval, “de gedelegeerd bestuurder”.

Art. 193. §1. Alle verwachte ontvangsten en uitgaven inzake exploitatie die opgenomen zijn in het budget of een budgetwijziging, zijn ingeschreven in een budgettair dagboek van de transactiekredieten voor exploitatie.

§2. Alle verwachte ontvangsten en uitgaven die verband houden met investeringen en desinvesteringen en die opgenomen zijn in het budget of een budgetwijziging, zijn, per financieel boekjaar, ingeschreven in een budgettair dagboek van de transactiekredieten voor investeringen.

Met behoud van de toepassing van artikel 105 bevat elke inschrijving het financiële boekjaar en de investeringsenveloppe waarvan de verwachte ontvangst of uitgave deel uitmaakt.

§3. Alle verwachte ontvangsten en uitgaven die niet behoren tot de ontvangsten en uitgaven vermeld in paragraaf 1 en paragraaf 2, en die opgenomen zijn in het budget of een budgetwijziging, zijn ingeschreven in een budgettair dagboek van de andere transactiekredieten.

§4. Elk budget of elke budgetwijziging vermeldt het volgnummer van de laatste inschrijving in elk van de dagboeken, vermeld in dit artikel, die verwerkt is in het respectieve rapport.

Art. 194. Voor een verbintenis wordt aangegaan, wordt:

- 1° nagegaan of er voor het lopende financiële boekjaar voldoende transactiekredieten beschikbaar zijn;

- 2° in het geval van investeringsuitgaven nagegaan of er voldoende verbinteniskredieten beschikbaar zijn;
- 3° de uitgave voor het financiële boekjaar vastgelegd op het transactiekrediet;
- 4° in het geval van investeringsuitgaven de totale uitgave vastgelegd op het verbinteniskrediet.

Hoofdstuk 2. Autonome gemeente- en provinciebedrijven die onderworpen zijn aan de bepalingen van het wetboek van vennootschappen

Art. 195. Dit hoofdstuk is alleen van toepassing op de autonome gemeentebedrijven die voor hun boekhouding en beleidsrapporten onderworpen zijn aan artikel 243, tweede en derde lid, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, en op de autonome provinciebedrijven die voor hun boekhouding en beleidsrapporten onderworpen zijn aan artikel 236, tweede en derde lid, van het Provinciedecreet van 8 december 2005.

Art. 196. De volgende bepalingen van dit besluit zijn niet van toepassing:

- 1° titel 2, hoofdstuk 2;
- 2° titel 2, hoofdstuk 5;
- 3° titel 4;
- 4° titel 5;
- 5° artikel 4, vierde lid, artikel 16, 4° tot en met 6°, artikel 17, 22, tweede lid, artikel 25, 27, 28, 29, artikel 30, 3°, artikel 40 tot en met 45, artikel 46, tweede lid, artikel 52 tot en met 61, artikel 75, artikel 77 tot en met 84, artikel 86 tot en met 102.

De overige bepalingen van dit besluit zijn van toepassing, met dien verstande dat:

- 1° “het bestuur” wordt gelezen als “het autonome gemeentebedrijf” of “het autonome provinciebedrijf”;
- 2° “de raad” wordt gelezen als “de raad van bestuur”;
- 3° “de raadsleden” wordt gelezen als “de leden van de raad van bestuur”;
- 4° “het college van burgemeester en schepenen” of “de deputatie” wordt gelezen als “de raad van bestuur” of, in voorkomend geval, “het directiecomité” of “de gedelegeerd bestuurder”;
- 5° “de gemeentesecretaris” of “de provinciegriffier” wordt gelezen als “de voorzitter van de raad van bestuur” of, in voorkomend geval, “de gedelegeerd bestuurder”.

Titel 7. Slotbepalingen

Hoofdstuk 1. Opheffingsbepalingen

Afdeling 1. De gemeenten

Art. 197. Artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2006 betreffende de inwerkingtreding van sommige bepalingen van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 en ter uitvoering van artikel 160 en 179 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 wordt opgeheven.

Art. 198. Het ministerieel besluit van 30 oktober 1990 tot uitvoering van artikel 44 van het koninklijk besluit van 2 augustus 1990 over het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit wordt opgeheven.

Afdeling 2. De provincies

Art. 199. Artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2006 betreffende de inwerkingtreding sommige bepalingen van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en ter uitvoering van artikel 156, 175 en 264 van het Provinciedecreet van 9 december 2005 wordt opgeheven.

Art. 200. Het ministerieel besluit van 15 februari 2001 tot uitvoering van artikel 18 en 21, §1, van het koninklijk besluit van 2 juni 1999 houdende de algemene regeling van de provinciale boekhouding wordt opgeheven.

Art. 201. Het ministerieel besluit van 15 februari 2001 tot uitvoering van artikel 41 van het koninklijk besluit van 2 juni 1999 houdende de algemene regeling van de provinciale boekhouding wordt opgeheven.

Hoofdstuk 2. Overgangsbepalingen

Art. 202. Op de eerste jaarrekening die is opgesteld volgens de regels van dit besluit, zijn de volgende bepalingen niet van toepassing:

- 1° artikel 41;
- 2° artikel 42.

In de eerste jaarrekening die is opgesteld volgens de regels van dit besluit, geeft de balans een overzicht van het vermogen van het bestuur op het begin en op het einde van het financiële boekjaar en vermeldt de staat van opbrengsten en kosten de opbrengsten en kosten van het financiële boekjaar.

Art. 203. Zolang artikel 76, §1, eerste lid, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 niet in werking is getreden en artikel 23 van de Nieuwe Gemeentewet niet is opgeheven, wordt voor de gemeenten “financieel beheerder” in dit besluit gelezen als “ontvanger”.

Zolang artikel 75, §1, van het OCMW-decreet van 19 december 2008 niet in werking is getreden en artikel 41, §1, van de OCMW-wet niet is opgeheven, wordt voor de openbare centra voor maatschappelijk welzijn “financieel beheerder” in dit besluit gelezen als “ontvanger”.

Hoofdstuk 3. Inwerkingtredingsbepalingen

Afdeling 1. De gemeenten

Art. 204. De volgende artikelen van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 treden in werking:

- 1° artikel 146 en 147;
- 2° artikel 151;
- 3° artikel 164;

- 4° artikel 172, §1, eerste lid;
- 5° artikel 173, met uitzondering van de verwijzing naar het verslag van de externe auditcommissie;
- 6° artikel 176 en 177;
- 7° artikel 243, eerste lid, de eerste en de tweede zin;
- 8° artikel 295, § 1;
- 9° artikel 302, 92°;
- 10° artikel 302, 127°, wat betreft de gemeentebedrijven;
- 11° artikel 302, 129°, wat betreft artikel 139, eerste lid, van de Nieuwe Gemeentewet;
- 12° artikel 302, 142°;
- 13° artikel 302, 143°;
- 14° artikel 302, 144°, wat betreft het tweede en het derde lid;
- 15° artikel 302, 147°;
- 16° artikel 302, 151°, wat betreft paragraaf 2;
- 17° artikel 302, 154°;
- 18° artikel 302, 155°;
- 19° artikel 302, 156°;
- 20° artikel 302, 158°;
- 21° artikel 302, 159°;
- 22° artikel 302, 160°;
- 23° artikel 302, 164°, wat betreft artikel 263novies van de Nieuwe Gemeentewet;
- 24° artikel 303, 5°;
- 25° artikel 303, 11°, behalve wat betreft artikel 85 tot en met 90 van het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit.

Afdeling 2. De provincies

Art. 205. De volgende artikelen van het Provinciedecreet van 9 december 2005 treden in werking:

- 1° artikel 141 tot en met 143;
- 2° artikel 144, eerste tot en met derde lid;
- 3° artikel 146 en 147;
- 4° artikel 160;
- 5° artikel 168, §1, eerste lid;
- 6° artikel 169, §1, met uitzondering van het eerste lid, tweede zin;
- 7° artikel 172 en 173;
- 8° artikel 236, eerste lid, eerste en tweede zin;
- 9° artikel 261, 31° tot en met 34°;
- 10° artikel 261, 67°;
- 11° artikel 261, 70°, wat betreft artikel 114duodecies van de Provinciewet;
- 12° artikel 262, 6°, behalve wat betreft artikel 82 tot en met 84 van de algemene regeling van de provinciale boekhouding.

Afdeling 3. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Art. 206. De volgende artikelen van het OCMW-decreet van 19 december 2008 treden in werking:

- 1° artikel 146, §1, tweede lid, wat betreft de woorden “start in het tweede jaar dat volgt op de Gemeenteraadsverkiezingen en”, en §2 en §3;

- 2° artikel 173, §1, eerste lid;
- 3° artikel 174, met uitzondering van de verwijzing naar het verslag van de externe auditcommissie;
- 4° artikel 177 en 178;
- 5° artikel 180, tweede lid;
- 6° artikel 217, §2;
- 7° artikel 218, §1, derde lid;
- 8° artikel 276, 80°, wat betreft artikel 87, §1, tweede lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 9° artikel 276, 83°, wat betreft artikel 89, §1, tweede tot en met vierde lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 10° artikel 276, 85°, wat betreft artikel 91, tweede lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 11° artikel 277, 8° en 9°.

Afdeling 4. Algemene bepaling

Art. 207. Met behoud van de toepassing van artikel 310, §1, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 en van artikel 268, §1, van het Provinciedecreet van 9 december 2005, treedt dit besluit in werking op 1 januari 2014 met behoud van de toepassing van de bepalingen:

- 1° in het kader van de beslissingen tot de vaststelling van het meerjarenplan en het budget, alsook het bestuurlijk toezicht daarop die genomen zijn voor de inwerkingtreding van dit besluit, maar die betrekking hebben op het jaar van de inwerkingtreding ervan;
- 2° die het besluit wijzigen of opheffen inzake boekhoudkundige transacties die volgen op de inwerkingtreding van dit besluit, maar die betrekking hebben op een van de voorafgaande dienstjaren.

In afwijking van het eerste lid kan de minister voor welbepaalde besturen een vroegere of latere datum van inwerkingtreding van dit besluit bepalen.

Hoofdstuk 4. Uitvoeringsbepaling

Art. 208. De Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS